№ 129 (24.567) • 2023 гъэм жэпуэгъуэм (октябрым) и 28, щэбэт • Тхьэмахуэм щэ къыдокі •

«Хэкум и ЛІыхъужьхэм я вахтэ» урысейпсо хэкупсэ про-ектымрэ «Ліыхъужьхэм я блын» щіыналъэ щіалэгъуалэ олын» щыналыз щалатыздагы уалгы хүмгиса проектымрэ хэт щіа-лэхэу мы махуэхэм Къэбэр-дей-Балъкъэр Республикэм щыізхэм жууэащ КъБР-м и Ізтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек.

РЕСПУБЛИКЭ унафэщіым хьэщіэхэм фіыщіэ яхуищіащ ди щіалэгъуалэм зэрахуэзам, зэрепсэлъам папщіэ. «Хуабжьу фіьщія ин фхуасщіыну сы-хуейщ къыдэкі/этей щіэблэр гъэсэным хэлъхьэныгъэ ин зэрыхуэфщіым папщіэ. Вгъэ-защіэ къалэным мыхьэнэшхуэ иІэщ нобэ дунейм къыщыхъу Іуэху мыщхьэпэхэмрэ ягъэпІий-уэ щІадза лъапІэныгъэ мыгурыlуэгъуэхэмрэ еплъытмэ. Лъэпкъкlи динкlи къыпхуэщтэнукъым апхуэдэ мыхъумыщlа-гъэхэр. Урысей Армэм и дзэлІхэм жэуаплыныгъэ ин дээллэм жуаглыныгы э мүүлдэгдэг драхьэк! дээ Іуэху хэхам. Сригушхуэу жыс!эфынущ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ дээ јузху хэхаги. жысlэфынущ Къэбэрдеи-Балъкъэр Республикэм щыщ щалэхэри хахуагъэ яхэлъу я къалэным зэрыпэрытыр», - жи-lащ Ізтащхьэм. Абы и деж шызэхуэсахэр дакъикъэкlэ яхуэщыгъуащ зэпэщІэтыны-гъэм зи щхьэр хэзылъхьахэм.

Дзэ Іуэху хэхам хэтхэм я Іуэху еплъыкіэхэм, абыхэм жаіэж хъыбархэм псэкупсэ гъэсэныгъэм щІепІыкІ къыдэкІуэтей щІэблэр. «Мыпхуэдэ Іуэхухэм щІалэгъуалэм я хэкум я пащхьэ

ЫХЪУЖЬХЭМ

щахь жэуаплыныгъэр егъэбыдэ, хэкупсэ зэхэщіыкіыр къегъэуш, Хэкум хуэпэжу щытын зэрыхуейр ягурегъаіуэ», жиіащ Кіуэкіуэм.

Запасым щыІэ офицерхэм я зэгухьэныгъэхэм я «Мегапир» льэпкь ассоциацэм и къудамэу КъБР-м щыІэм и тхьэмадэ Атаев Жашарбек Іэтащхьэм иригъэцІыхуащ къеблэгъа, Урысей Федерацэм и Ліы-хъужьхэр: полицэм и генерал-

майор, Дагъыстэн Республикэм и МВД-м и милицэ отрядым и командир Баачилов Магомед, Кавказ Ищхъэрэм щекlуэкlа зауэ зэпэщlэтыныгъэхэм хэта зауэ зэпэщіэтыныгьэхэм хэта Воронин Сергей, танкист ціэ-рыіуэ, офицер, Кавказ Ищхъэ-рэм щекіуэкіа зауэ зэпэщіэ-тыныгьэхэм хэта Касков Олег, полковник, Урысей и ФСБ-м и пограничнэ училищур Голицын дэтым и кафедрэм и унафэщі Кокшин Руслан, полковник, ар-

тиллерист лъэрызехьэ Корольков Аркадий, Москва дзэ округым и артиллериемрэ ракетэдзэмрэ я командующэм и кетэдээмрэ я командующэм и къуэдээ, полицэм и подпол-ковник Костоев Абубакр, дээ кхъухьлъатэзехуэ, урысей цІыхухэмрэ хамэ къэрал къулыкъущІэхэмрэ Кабул къизы-шыжауэ щыта Копыркин Анатолий, полковник, дзэ тlас-хъэщіэх ціэрыіуэ Куков Вале-рий, полицэм и полковник Загидов Загид, полковник, оди идов оди ид, полювник, кхъухьлъатэзехуэ-испытатель Осыковый Николай, полковник, кхъухьлъатэзехуэ-снайосыковый пиколай, полко-вник, кхъухылъатэзехуэ-снай-пер, Афганистаным, Кавказ Ищхъэрэм щекІуэкІа зауэ зэпэщІзтыныгъ-зэм хэта, дзэ ордени 8-м я кавалер Родобольский Игорь, полковник, Кав-каз Ищхъэрэм щекlуэкlа зауэ зэпэщІэтыныгъэхэм хэта Чагин

зэлэшлэгыныг бэхэм хэта чагин Алексей сымэ. Мы Іуэхум Урысей Федера-цэм (Совет Союзым) и Ліы-хъужьу ціыху 12 хэтщ, ахэр дзэ Іуэху хэхам ліыхъужьыгъэ щы-зезыхьахэрщ, «Хэкум и хъу-макіуэ» фондым и республикэ къудамэм, щІалэгъуалэ, ветеран жылагъуэ зэгухьэныгъэ-. шаехтех мех

ЗауэлІхэр ирагъэкІуэкІ лэтепсэлъыхьащ. Республикэм шагъэкІуа махуищым къриубыдау школ куадым щыlаш, еджакіуахам яхуазаш. Апхуэдау Налшык къаладат курыт еджапіз №33-м «Хамум и Ліыхъужьзом я вахтэ» заіущізр щрагъэкіуакіащ икіи «Ліыхъужьхэм я блын» къыщыззіуахаш, Егъэджакіуэм и фэеплъымра КъБР-м и япз Президенту щыта Кіуэкіуз Валера и фэеплъ сынымра удз гъэгъахар фэеплъ сынымрэ удз гъэгъахэр

тралъхьащ. Къалэхэмрэ къуажэхэмрэ зэхэту къапщтэмэ, мы Іуэхум ныбжьыщІэ 6000 къыхашэну я мурадщ. Школи 8-м еджапІэм щеджауэ е щылэжьауэ Хэку за-уэшхуэхэм хэтахэм я сурэтхэр зыфІэлъ дапхъэхэр къыщызэ Іуахынущ. Фигу къэдгъэкІыжынщи, Уры-

сейм и ліыхъужьхэм я сурэт зыфіэлъ апхуэдэ дапхъэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал мэкъу-мэш университетым къыщызэ-lyaxaкlэщ.

Абы ехьэлІа проектхэр ягъэзащіэ Урысейм и Ліыхъужьхэм я ассоциацэм, Кавказ Ищхъэрэм ассоциацэм, Кавказ Ищхъэрэм и еджапіэ нэхъыщхъэхэм щіэс студентхэм я зэгухьэныгъэм, КъБР-м Щіалэгъуалэ іуэхухэмкіэ и министерствэр и дэіэпыкъуэгъуу Запасым щыіэ офицерхэм я зэгухьэныгъэхэм я «Мегапир» лъэпкъ ассоциа-

КъалэныщІэхэр яубзыху

УФ-м и Президент Путин Влаус-м и президент путин вла-димир Москва зэрыщыхуэзам кърикІуа унафэхэм щыгъуазэ ищіын папщіэ, КъБР-м и І эта-щхъэ КІуэкІуэ Казбек Правите-льствэм хэтхэмрэ муниципальнэ администрацэхэм я уна-фэщіхэмрэ яіущіащ жэп-уэгъуэм и 25-м.

ЗЭІУЩІЭМ республикэм и Іэтащхьэм и гугъу щищіащ блыщхьэ кіуам езыгъэблэгъа олышкья клуам езып ваолягы УФ-м и Президентым и пащхьэ ирилъхьа и къэпсэлъэныгъэм. Абы хэтащ КъБР-м и Правительствэм и унафэщі **Мусуков Алийрэ** КъБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм и Унафэщі Къуэдзокъуэ Мухьэмэдрэ. Со-вещанэр зытеухуа Іуэхухэр къуздзокъуз мухьзмадрэ. Со-вещанэр зытеухуа јузухуэр зэпкърахащ егъэджэныгъэмрэ щізныгъэмкіэ министр Езауз Анзор, узыншагъэр хъумэным-кіз министрым и къалэнхэр піа-лъэкіэ зыгъэзащіэ Къармэ Марат, Шэрэдж муниципальна щІыналъэм и администрацэм и унафэщІ **Кульбаев Алан** сымэ къэпсэлъаш.

Республикэм и Іэтащхьэм и псалъэм къыщыхигъэщащ дзэ Іуэху хэхам хэт зауэліхэмрэ абыхэм я унагъуэхэмрэ зыщіа-гъэкъуэныр унэтіыныгъэ нэхъы-щхьэу дяпэкіи зэрыщытынур. «Президентыр щхьэхуэу тепсэлъыхьащ ди щ алэхэм зэрызащІэдгъакъуэ Іуэхур едгъэ-фІэкІуэн, а лъэныкъуэмкІэ ІэмалыщІзхэр къздгъуэтыным яужь дитын зэрыхуейм. Республикэм и унафэщІхэм зыщІыхуагъэзэн хуей щхьэусыгъуэ къыкъуэкІмэ, икіэщіыпіэкіэ апхуэдэ іэмал етын хуейщ абыхэм».

Кульбаев Алан къызэхуэсахэр щыгъуазэ ищащ зыхуэныкъуэ хэр яхуишэу, дзэ Іуэху хэхам хэт хэм я леж зэрышылам Республикэм и Іэтащхьэм и унафэкіэ, куэд дэмыкіыу зауэліхэр бжьы-хьэмрэ щіымахуэмрэ зыхуэныкъуэну хьэпшыпхэр щызэхуэхьэмашинэшхүэхэр ягъэкіүэ-

Сабий ІыгъыпІэхэм я Іуэху зыІутми щытепсэлъыхьащ зэІущІэм. Кіуэкіуэ Казбек Прави-тельствэм и пщэ дилъхьащ школым мыкіуа сабийхэр зэкіуаліз ІуэхушІапіэхэм я лэжьэкіэр 2024 2027 гъэхэм зэрырагъэфіэкіуэ -2027 гъзхэм зэрырагъэфрэктуэ-тум теухуа программэ икіз-щіыпіэкіэ ягъэхьэзырыну, зе-хьэн хуей сабий іыгъыпіэхэр къыхатхыкіыну, муниципальна іуэхущіапіэхэм дэтхэнэ зы объектим текіуэдэну ахъшэр къабжу, зэфтэркіэ къагъэлъ-гъуэну. Ухуэныгъэ мыин дыдэхэр республикэм и мылъкуніз илъэс къакіуэм щыщіаляхіэ ээракъакјуэм щыщјэдзауэ зэрахьэн щадзэ хъунущ, програм-

мэщІэхэмрэ проектыщІэхэмрэ къагъэщхьэпэу. _ Лъэпкъ проектхэр Къэбэрдей-

Балъкъэрым щагъэзэщіэн зэрыщыщіадзэрэ сабий іыгъыпізу 55-рэ яухуакіэщ, ціыху 3500-рэ щіэхуэу. Ціыхуу къахэхъуэм елъытауэ, а лэжьыгъэр дяпэкіи ирагъэфіэкіуэнущ. Сабий Іыирагъэсріякузчущ. Сасии ін-гъыпізхэм ціыху нэхъыбэ къра-шалізу хъун папщіэ, куэд щіауэ зэрамыхьа, зыхуей хуэмыза хууэныгъэхэр зэгъэпэщыжын хуейщ, Президентым и жэрдэмкіэ курыт еджапіэхэмрэ кол-леджхэмрэ зэіузэпэщ зэращіыжам ещхьу.

Щыхухэр япэу зэкіуаліэ меди-цинэ іуэхущіапіэхэр дяпэкіи Іэмэпсымэщіэхэмкіэ къызэрагъэпэщынущ. «Узыншагъэр хъумэн» лъэпкъ проектым ипкъ иткіэ, щізуэ е зэрагъэпэщыжауэ объект 16 зыхуей хуагъэзащ, иджыри 17-м лэжьыгъэхэр щоиджыри 17-м лэжьыгъэхэр щокуэкі, илъэситі эытекіуэдарнухэри яхэту - Налшык дэт поликлиникэмрэ, Эльбрус жылагъуэм, Куба, Кэнжэ, Октябрьскэ къуажэхэм дащыхь амбулаторэхэмрэ. 2025 гъэм амбулаторэхэмрэ. 2025 гъэм амбулаторэхэмрэ. 2025 гъэм амбулаторэхэмрэ. 2025 гъэм амбулаторэхэмрэ. Жэмтхьэлэ, Къубэ-Тэбэ, Красносельскэ, Светловодска, Дей, Шэрэдж Ищхээрэ къуажэхэм. Узыншагъэмрэ егъэджэныгъэмрэ трагъэкіуада ахъшэм хеубыда ахэр унэлъащіэрэ иджырей Ізмэпсымэкіз щіэрэ иджырей іэмэпсымэкіэ къызэгъэпэщын зэрыхуейри.

Къинэмыщіауэ, къызахуэса-хэр лъэпкъ проект псори гъэ-зэщіа зэрыхъум тепсэльыхащ, псалъэм папшіэ, ущыпсэу мы-хъужыну унахам ціыхухэр къы-зэрыщіагъэ!элхъукіымрэ фэтэр куэду зэхэт унэхэр зэрагъэ плъымрэ.

• КъБР-м и Правительствэм

Лъапсэ щаухуэн щІыр пщІэншэу зратынухэм къахохъуэ

КъБР-м и Правительствэм и Унафэщі Мусуков Алий ири-гъэкіуэкіащ іуэхугъуэ зыбжанэм щыхэплъа зи чэзу зэіущіэ.

КЪЭБЭРДЕЙ-Балъкъэрым и цІыху щхьэхуэхэм лъапсэ щаухуэн шІыр пшІэншэу иратыным теухуа хабээм и проектым зэхъуэ-кІыныгъэ гуэрхэр игъуэтащ.

- Проектыр КъБР-м и Правительствэм игъэхьэзыращ «Къэралым и дээм хэтхэм, УФ-м Іэщэкіэ ЗэщІэузэда и Къарухэм езыхэр хуейуэ эзгурыіуэныгъэкіэ (контракткіэ) хыхьахэм, УФ-м и Лъэпкъ гвардием къулыкъу щызыщІахэмрэ абыхэм я унагъуэхэмрэ щхьэхуэу ядэіэлыкъуным теухуауэ» 2023 гъэм мэкъуауэгъуэм и 6-м Урысей Федерацэм и Президентым із зыщімдэа Унафэм и 174-нэ Іыхьэм къызэрыщыгъэлъэгъуам тету, - къигъэнзіуащ КъБР-м щіы, мылъку зэхущытыкіэхэмкіэ и министр Тэхъу Аслъэн. Министрым игъэбелджылащ республикэм и мылькум щыщ

щы, мылъку зэхущытыкізхэмкіз и министр Тэхту Аслтэн. Министрым игъэбелджылащ республикэм и мылъкум щыщ псы убругізр баржэнду тыным тещіыхьа проектри. Ар ягъэхьзэыращ республикэм и мылъкум тере къыпэкіузу къагъэсэбэпын папціз. Бэджэнду ятынущ Шэрэдж щіыналтьэм щыщ зэрэгъм къражэм щыі, сом мелуан 32-рэ мин 793-рэ и уасэ убруупізр. КъБР-м и «Псы къабээ» щіынальэ программэм зэхъуэкіыныгъэхэр хэлъхьэнымкіз проект игъэхьзэыращ КъБР-м и Правительствэм. КъБР-м ухуэныгъэмрэ псэупіз-коммунальнэ хозяйствэмкіз и министрым и къалэнхэр зыгъэзащіз Унэжокъуэ Астемыр къызэрыхигьэщамкіз, зэхъуэкіыныгъэхэр ехъэліащ федеральнэ бюджетым къыхэкіыу УФ-м и щіыналъэхэм субсидие етыным и мардэхэм тетэнным. КъБР-м 2022 гъэм јузхум хилъкъзныным ображать набжья зыужьыныгъэмкіз и министрым и къалэнхэр зыгъэзащіз Бозий Аскэр къытеувыіащ КъБР-м бжыгъэз зи льабжья и экономикям, къэрал јузхущіапізхэм, социа

тьар зи льабжьэ и экономикэм, кьэрал ІуахущІапіэхэм, социальнэ ізнатіэхэм я зыужьыкіэм зэхъуэкіыныгъэхэр хэльхьэным теухуауа Правительствэм и проектым.
«Жылагъуз ээгухьэныгъэхэмрэ граждан институтхэм ядэлэжьэнымкіз щыіз кьэрал программэм тепсэлъыхьащ КъБР-м льэпкъ Іуэхухэмрэ жылагъуэ проектхэмкіз и министр Кіурашын

Анзор.
КъБР-м лэжьыгъэмрэ ціыхухэм социальнэу ядэіэпыкъунымкіэ и министр Асанов Алим республикэм и цыху щхьэхуэхэм къэралым яхуищ эфынум теухуа проектит! игъэбелджылащ.

ГУГЪУЭТ Заремэ.

CANSIE ITCARSE

КъБР-м и Парламентым и пресс-Іуэхущіапіэм къызэритамкіэ

ЗэхъцэкІыныгъэхэмрэ жэрдэмхэмрэ

КъБР-м и Парламентым и Унафэщ1 Егоровэ Татьянэ иригъэкіуэкіащ Президиумым хэтхэм я зи чэзу зэІущІэ. Абы Іуэхугъуэ 40-м щІигъум щыхэплъащ.

ЗЭІУЩІЭМ нэхъыщхьэу зи гугъу щащіар «2024 гъэм КъБР-м и республикэ бюджетымрэ 2025, 2026 гъэхэм тещіыхьамрэ ятеухуауэ» хабзэм и проектырщ.

Парламентым Бюлжетымкіз напогымтарламентым вюджегымкіз, налогым рэ финанс рынокымкіз и комитетым и тхьэмадэ **Афэщіагьуэ Михаил** жиіащ дэфтэрхэр УФ-м Бюджет кодексымрэ «КъБР-м и мылъку ухуэкіэмрэ бюджет зегьэкіуэкіэмрэ ятеухуауз» КъБР-м и законымрэ къагъэув мардэхэм изагъэу зэра-

гоэхьэзырар. **Егоровэ Татьянэ** депутатхэр къыхури-джащ финанс дэфтэр нэхъыщхьэм и дэтхэнэ Іыхьэри зэпкърахыну, ар нэхъ зэгъэщІылІа министертвэхэмрэ къулыкъутызыными министертвахэмрэ къулыкъу-щапіэхэмрэ Іуэхум къыхашэну, хабэзуб-зыху орган нэхъыщхьэм и комитетым зыхуей хуэзэу щаубзыхуну. А псори и піа-льэм къриубыдэу зэфіагьэкіыу, едэІуэны-гьэ зэІухахэр къызэрагьэпэщын зэры-хуейр жиіащ Унафэщіым.

Законопроектыр Парламентым и зи чэзу зэlущlэм япэ еджэгъуэм къыщащтэну я иурадщ, ар щэкіуэгъуэм ирихьэліэнущ. Псом япру депутатхом республико бюджетым и жыпхъэхэр яубзыхунурэ, етІуанэ еджэгъуэм ирихьэлІэу нэхъ зэпкърыхауэ, хэхъуэмрэ къагъэсэбэпымрэ теухуа статьяхэр хэту ягъэпсынуш

республикэм и мылъку

дэфтэр нэхъыщхьэм зыщагъэгъуэзэн папщІэ, ар КъБР-м и Парламентым и сайтым къралъхьащ https://parlament.kbr.

Парламентархэр хэплъащ нэгъуэщI хабзэхэм я проектхэми. Абыхэм ящыщщ нэхъ лейуэ яхъумэ щІыпІэхэм, псом хуэмыдэу къэрал шІыуэпс заповедникхэмрэ лъэпкъ паркхэмрэ, зегъэужьыным.

зэІушІэм КъишынэмышТауэ пъащ КъБР-м медицинэ страхованэмкіз и фондыр 2024 гъэм, къыкізлъыкізну гъзхэм зыхуэдэнум, а піалъэ дыдэм республикэ бюджетыр зэрыхъунум, щіынальэ библиотекэхэм я тхылъ бжыгьэр зэрагъэбэгъуэфынум, Жылагъуэ палатэм и лэжьэкіэр зыубзыху хабзэм игъуэт зэ-хъуэкіыныгъэхэм, нэгъуэщіхэми. Президиумым хэтхэм зэпкърахащ фе-

деральнэ законхэм я иужьрей проектхэр, хабзэм теухуауэ щыІэ жэрдэмхэр, Іуэхугьуэ зэмылізужныгыуэхэм хухэхауэ УФ-м и нэгъуэщі хэгъэгухэм кърагъэхахэр. Зэіущіэм и кізууны Порасти

ЗэlущІэм и кІзухым Парламентым Экономикэ политикэмкІэ, инновацэ зыужьыныгъэмрэ хьэрычэт Іуэхухэмкіэ и комите-тым и унафэщі Іэпщэ Заур и лэжьэгъухэр щигъэгъуззащ республикэм и Парламентым УФ-м 2021 - 2025 гъэхэм зэхьэзэхуэм зэрызыщиужым теухуа Лъэпкъ планыр («гъуэгу картэ») КъБР-м гъэзэщіа зэрыщыхъум» ехьэліауэ зэфіагъэкіахэм.

Апхуэдэүй депутатхэм къызэдашташ КъБР-м и Парламентым и ЩІыхь тхылъыр егъэджэныгъэ, спорт, гъуэгу ІэнатІэхэм щылажьэхэм ящыщу зэтыпхъэхэр.

Іэщ гъэхъуным зрагъэужьыж

КъБР-м и Парламентым Мэкъумэш Іуэхухэмкіэ, щіыуэпсыр къэ-гъэсэбэпынымкіэ, экологиемрэ дыкъэзыухъуреихъ дунейр хъумэнымкіэ и комитетым иджыблагъэ иригъэкіуэкіа зэіущіэм щытепсэлъыхьащ Къэбэрдей-Балъкъэрым Іэщ гъэхъуным зэ-

АБЫ ХЭТАЩ КъБР-м и Парламентым и УнафэщІым и къуэдзэ Жанатавв Сэлим, КъБР-м и Ізтащхьэмрэ Правительствэмрэ я лІыкіузу КъБР-м и Парламентымрэ суд ІуэхущІапІэхэмрэ щыіэ **Дыщэкі Мадинэ**, депутатхэр, министерствэхэм, щІыпІэ унафэр зехьэнымкі в Ізнатізэм я лІыкіузхэр.

дина, делугар, министерствазам, щыпта упасрар зежванымкта танаттахам я ліыкіуахар.

Заіущізр къыщызаіуихым КъБР-м и Парламентым Мэкъумэш уэхухэмкіз, щіыуэпсыр къэгъэсэбэпынымкіз, экологиемрэ дыкъззыухуреихь дунейр хъумэнымкіз и комитетым и унасрэщ Текіушэ Артур къыхигъэщащ республикам и мэкъумэш Ізнатіэм Ізщ гъэхъуным мыхъэнэшхуз зэрыщиіэр.

Мы Іузхум зегъзужыныр къалэн нэхъыщхьэ дыдэхэм ящыщу къыщыгъэлъэгъуащ УФ-м мэкъумэш Ізнатізр щегъэфізкіуэнымрэ абы къыщыгъэлъэгъуащ УФ-м мэкъумэш Ізнатізр щегъэфізкіуэнымрэ абы къыщыгъэльэгьуам тету зэрадэіэпыкъум и фіыгъэкіз, иужърей илъэситхум кіуэ пэтми хохъуз зи гугъу тщіы Ізнатізм къит хъерым. КъБР-м и Ізтащхъэ Кіуэкіуэ Казбек Парламентым Зэрызыхунгъазэм къызэрыщыхигьэщащи, къыщіэдгъэкі лым хэдгъэхьуэн хуейщ тонн мини 130-м насу, - жиіащ къэпсэльам.

КъБР-м мэкъумэш Ізнатіэмкіз и министрым и къуэдзэ Шэт Мэчрэіил зэіущіэм къыщэзщійкъужащ зэлэжьахэмрэ къайхъуліахэмрэ. Абы

зэlущіэм къыщызэщіикъуэжащ зэлэжьахэмрэ къайхъуліахэмрэ. Абы зэрыжиіамкіэ, іэщ зыгьэхъухэм лыуэ яхуэщэр процент 25,4-кіэ хэ-хъуащ иужьрей илъэситхум. 2023 гъэми мы іэнатіэм и Іуэхухэр ефіакіуэу йокіуэкі: мэкъумэшым

елэжьхэм псоми къыщјагъэкі лым, шэм, джэдыкіэм я бжыгъэм хэ-хъуащ. Илъэсым и мазибгъум къызэрапщытэжамкіэ, Іэщрэ джэд-къазулы тонн мин 80 къалэжьащ, шэуэ - тонн мин 399-рэ, джэдыкіэу мелуани 165-рэ.

мелуани 165-рэ.
Шэтыр къытеувыlащ мэкъумэш Іуэхущіапіэхэм, хьэрычэтыщіэхэм, ціыхуэм къышіагъэкіхэми. Лыхэкіхэм щыщу процент 46,5-м щіигъур джэдкъазырш зыіыгъыр. Іэщышхуэм - процент 42-рэ, бжэнымрэ мэлымрэ - проценти 9-м нэблагъэ, кхъуэмрэ нэгъуэщі лыхэкіхэмрэ гроценти 2-м щіигъу яіыгъщ. 2023 гъэм жэпуэгъуэм и 1-м ирихьэлізу къызэрапщытамкіэ, Іэщышхуэм и щхьэ бжыгъэр мин 272-м щірагъзгъуащ. Къищынэмыщіауэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым иужърей илъэсгъуащ. Къищынэмыщіауэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым иужьрей илъэстаум нахъыбэ щщіащіащ іэщ льэпкъыфіхэм я бжыгъэр. Абы елэжьу мы зэманым республикэм Іуэхущіапіэ 22-рэ итщ. Къэбгъэлъагъуэмэ, 2023 гъэм и пэщіэдзэм іэщ льэпкъыфіхэм я бжыгъэр мин 28,9-рэ хъуащ.

заманым республиком публужими заманым республиком и образом и пащіадзам ізщ лъэпкъыфіхам я бжыгъэр мин 28,9-рэ хъуащ.

Къэпсэлъам къыхигъэщащ къэрал дэізпыкъуныгъэхэм я фіыгъякіз ізщ гъэхкуным щіыналъэм зэрызыщиужкыр. Алхуэдзу федеральна ахъшэу дызэрыт илъэсым КъБР-м и бюджетым къыІзрыхьэнущ сом мелуан 395,7-рэ. Мазибгъу блэкіам Ізнатізм и лэжьакіуэхэм зыщіагъэкащ сом мелуан 252-м нэскіз.

Шізтым зэрыжиіамкіз, лыхэкікіз, шэкіз, джэдыкізкіз республиком къелэжьыжыф езыр зыхуечнум хуэдиз, къыщіагъэкіыр нэхъыбэ зэращінум и мызакъузуи, щіынальэм щоліаліз абыхэм я фіагъми. Ізщ гъэхъуным я щіыпізхам зэрыщелэжьым теухуауз ззіущізм къыщыпсэльащ Шізрэдж районым и щіыпіз администрацэм и мэкъумэш ізнатізмкіз и къудамэм и унафэщі Бэрээдж Рэмэзан, бахьсэн районым и щіыпіз администрацэм макъумэш ізнатізмкіз и курдамэм и унафэщі Бэрээдж Рэмэзан, бахьсэн найоным и щіыпіз администрацэм мэкъумэш ізнатізмкіз и управленям и ізщіагъэлі нэхъыщхъэ Шыбзыхъуз Заур, Лэскэн районым и щыпіз администрацэм мэкъумэш ізнатізмкіз и управленям и унафэщівыроскъуз Амурбэч сымэ.

КъБР-м и Парламентым Мэкъумэш Іухухуамкіз, щіыуэпсыр къзгьэсобэпьнымкіз, экологиемрэ дыкъэзыухъуреихь дунейр хъумэнымкіз и комитетым и унафэщіым и къуэдзэ Щхыгъэлсо Сэфарбий тепсэльыхьащ ізщ гъэхъуным теухуауз щыіз гугъуехь зыбжанэм я хэкыпізу ильагьухэм.

хэкІыпізу ильагъухэм. Апхуэдэуи депутатхэр тепсэлъыхьащ республикэм мэлрэ вырэ щыгъэхъуным ээрызрагъэужь хъуну щыкіэм, къущхьэхъу хъупіэхэм гъуэгу екіуэліапіэхэр зыхуей щыхуэгъэзэным, іэщіагъэліхэр гъэхьэзырыным, зэран зыпылъ удзыжьхэр гъэкіуэдыным, нэгъуэщіхэми

Зэіущіэм щыжаіахэр къэлъытауэ, іуэхугъуэ пыухыкіахэр ягъэбел-

Мы махуэхэм

Жэпуэгъуэм и 28, щэбэт

- **♦**Анимацэм и дунейпсо махуэщ ♦УФ-м и Дзэ-Хьэуа Къарухэм
- дзэ авиацэм и махуэщ Урысей Федерацэм ♦Урысей
- гъэлъапіэ анэшхуэхэмрэ адэшхуэхэмрэ я махуэр ♦ 1900 гъэм къалъхуащ къэбэрдей литературэм и лъа-
- бжьэр зыгъэтІылъа икІи и классик **ЩоджэнцІыкІу Алий**. ♦ 1952 гъэм къалъхуащ юри-дическэ щ!эныгъэхэмк!э док-тор, Щ!ДАА-м и академик Мысрокъуэ Замир.
- ♦ 1964 гъэм къалъхуащ къэрал политикэ лэжьакіуэ, КъШР-м къэрал къулыкъур зехьэным-кіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ Астэжь Франческэ.

Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкіэ, Налшык пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 21 - 25-рэ, жэщым градус 13 - 17 щы-

Жэпуэгъуэм и 29, *тхьэмахуэ*

- ♦Инсультым пэщІэтыным и дунейпсо махуэщ ♦Комсомолыр къыщызэра-
- гъэпэща махуэщ ♦1943 гъэм Налшык ФЗО школ къыщызэ!уахащ. ♦1930 гъэм къалъхуащ АР-м и
- ціыхубэ тхакіуэ, УФ-мрэ АР-мрэ щэнхабзэмкіэ щіыхь зиіэ я лэжьакіуэ Пэнэф Сэфар. ◆1934 гъэм къалъхуащ юрист,
- тхакІуэ **Сэрахъэ Александр. ♦1948 гъэм** къалъхуащ КъБР-м щІыхь зиІэ и артисткэ Балъкъэр Тамарэ.
- Дунейм и щытыкІэнур «pogoda.yandex.ru» сайтым

зэритымкіэ Напшык пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 19 - 22-рэ, жэщым градус 13 - 15 щыхъунуш.

Жэпуэгъуэм и 30, *блыщхьэ*

- ♦Политикэ шхьэусыгъуэкІэ зэхэзехуэн зэращам и зэран-кіэ хэкіуэдахэм я фэеплъ ма-
- хуэщ ♦Урысейм и Дзэ-тенджыз флотым и махуэщ ♦Урысейм щагъэлъапІэ ин-
- женер-механикхэм я махуэр ♦1711 гъэм къэбэрдей шууей хэм Мурад-Сулътіан зи пашэ удзэр хагъэщІат.
- **♦1927 гъэм** къалъхуащ Мысырым и дзэ къулыкъущІэ, Штаб нэхъышхьэм и унафэщІу, къэралым зыхъумэжыны-

- гъэмкіэ и министру щыта **Февзи (Хьэхъу) Мухьэмэд.** ♦ 1938 гъэм квальхуащ кхъухьльатэзехуэ, Иорданием и Ліы-хьужь Шурдым Ихьсан.
- АБУАБ ШУРДЫМ ИЛЕСАП.
 Ф 1957 гъэм къалъхуащ сурэтыщ! живописец, КъБР-м и Къэрал саугъэтым и лауреат Акъсырэ Михаил.
- ◆1972 гъэм къалъхуащ коллек-ционер, публицист Тхьэкъуахъуэ Іэуес.

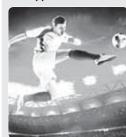
Дунейм и щытыкіэнур pogoda.yandex.ru» сайтым

«pogoda.yandex.ru» зэритымкіэ, Налшык пшэр те-хьэ-текіыу щыщытынущ. Хуа-бэр махуэм градус 16 - 18, жэ-щым градуси 8 - 10 щыхъунущ.

Зыгъэхьэзырар ЩХЬЭЩЭМЫЩІ Изэщ.

Къыхэдзэ закъуэ дежьуун бгъуэтынщ.

Фыдогъэблагъэ!

Урысей Федерацэм футболымкІэ и етІуанэ лигэ. «Б» дивизионым и Гуп 1 Б.

Ещанэ джэгугъуэ «Спартак-Налшык» «Биолог-Новокубанск» (Прогресс) Налшык. «Спартак»

стадион. Жэпуэгъуэм и 29. Сыхьэт 14-м.

Анэдэлъхубзэр дяпэкlu щыІзну дыхуеймэ • Іуэху еплъыкіэ

Дэ допсэу дунейпсо цІыхубэм я Іуэхухэр кіуэ пэтми къыщыбатэ, льэпкъышхуэхэм я бээхэр, псом япэуи инджылызыбээр, дунейпсо lyэхухэр зезыгъакlуэхэр, лъэпкъ мащlэхэм къащытегупліэ лъэжъэнэм. Дуней псом деж цыху-хэм я Іуэху зэрыкІуатэм, зэры-псэум ехьэлІа къэхъукъащІэхэм я зэгъэуІупіэ, зэбгрыкіыпіэ Интернетым, зэрыжаlэщи, цlыкlуи ини зэщlelулlэ, абы зэману хухахым кlуэ пэтми хохъуэ. Мыбы дэщlыкіуэ пэтми хохьуэ. Мыбы дэщіьютер икіи телевизорыр, компьютер икіи телефон джэгукізхэр. А псоми ціькум, нэхъыщхьар аращи, щіалэгъуалэм, іуэхум къыдэхуэ сыхьэтхэр фіагъэкіуэд къудейкъым, атіэ я акъылыр ягьэутхуэ, гупсысэхэр ельахъэ, зэхэщіыкіыр егъзужьых, анэдэльхурал тэчыхкых актераз Нобакіа щыкыр егъзужьых, анадэлъху-базр лъэныкъуэ ирегъзз. Нобэкlэ ди къуажэхэм, гуфІзгъуэ, нэщ-хъенгъуэ захыхьэхэм я деж адыгэбээ къабээ, шэрыуэ щызэ-хэлхыжыркъым. Пэжщ, къэрал куэдым щилхъыхьа адыгэхэм я щалэгъуалэр а Интернет дыдэмкіэ зэрощіэ, зэроціыху, зэльоіэс, я зэш трагъэу. Ауэ абы къикіыр-къым адыгэбзэкіэ Іуэху зэрахьэу, абы зрагъзужьу, куууз иризэпса-лъзу. Иужьрей илъэс 30 - 40-м къагъзува а лъэпощхьэпо инхэм я лъахъэм къикіыныр икъукіэ гугъущ, дэ тщыщ дэтхэнэми къыгут эуш, дэ тцыш дэтхэнэми къы-къуэкlын хуейш, жыпlэнурамэ, лыгъэрэ ерыщагъ инрэ. Ярэби, ар тхуээф]эмыкlыну піэрэ нэ-хъыжьэм, и лъэпкъым хуэмы-гунэфхэм?

Ди бзэр къызэтенэнымкІэ псом хуэмыдэу куэд дыдэ дэлъытац махуэ къэс ар зыгъэlурыщ!э икlи зыгъэлажьэ журналистхэм. Жы-іөн хуейщ - куэдым лъэпкъ газе-тым јэ щ!ыщ!адзыр ди хэгъэгум, дунейм къыщыхъухэм я хъыбар-хэр «жьэражьэу», Іуданэм къызэ-рыпачауэ япэу абы къраджыкышыгугъыу аракъым. туулажьэ интернет хъыбарегьа-щіэ ізнатіэхэр. Атіэ ціыхухэм газетым и напэкіуэціхэм щалъатазетым и напакуэцизм щалга-гъуну хуейщ анэдэлъхубээ шэры-уэм, псалъэ гъэхуам, ди нобэм къигъэув, ищхьэк!э зи гугъу тщіа лъэпощхьэпохэм бээр зэрыпа-гъэлъэщым, гупсысэщ!э къызэгызгындым, тупсысын кызэри-рык! псалъэщ!эхэр абы къызэри-гъэщ!ыфым я щапхъэхэр, ди тхыдэм, щэнхабзэм, лъэпкъ хабзэхэм ехьэлlа тхыгъэ купщlа-фlэхэр. Журналистхэм куэд дыдэ елъытащ анэдэлъхубзэкlэ еджэхэм я бжыгъэм хэхъчэнчми хэ шІынуми. ШІэджыкІакІуэм зыхБуЭгБуЭгег Бэківіу зи інцэрыл выр-сатыр бжыгБэкія эхт иригьэксу-ми. Псом хуэмыдэу ар яхуэгБэ-эащ зи лэжьыгБэм пэрыува къудейхэм. Зэрыгуры!узгБуЭцИ, абыхэм зыхуей ІзкіуэлБакіуагБ тхэным хуа!зу, ящіалхъэ псори ящізу щыткъым, абыкіи емыкіу яхуэпіщі хъунукъым. Ауэ губгБэн этучэтАвішіші андэлБхубэзкіз яхуэфащэщ анэдэльхубээкlэ тхылъ емыджэхэм, абы хуэ-щхьэххэм, бзэр нэсу зэгъэщlэ-ным хущlэмыкъухэм. Апхуэдэхэм ным хущјамык-бухэм. Алхуэдэхэм Ізнатіа къыхахыр фіыуэ ямыльа-гъуу, ягу хуемыкіуащэу аращ, абыкіа зуэ сытми я щіакхъуэ Іыхьэ къралэжьу. Зи гур Іужуу хуэпабгъэ журналистым и тха-пізм, Ізбэмэ къищтэну, гельып-хъэщ псалъальэ зэхуэмыдэхэр, урысыбазями хамэбаэхэми яйхэри хэту. Ар зајумыба Іуэхухэм щізупщізу, нэхъыжьхэм захуи-гьэзэфу щытын хуейщ. Арыншэу арылажье Ізмэпсыму шыт баэр

зэрылажьэ Іэмэпсымэу щыт бээр куууэ ищІэнукъым, и пщэрылъ инми пэлъэщынукъым. Иужьрей гупсысэм и щапхъэ иужьреи гупсысэм и щапхьэ гуэрхэр, урысыбээм щыщ пса-гуэрхэр, урысыбээмрэ ди бзэм кызэрыхэдгтэхьэ щыкіэм ехьэлара кыра къзграракым, илъэс 40 - 50 хуэдизкіз узэізбэкіыжма, а јузхугтуэм зы-хуагъазэ зэпыту щытащ. Пса-льэм папщіз, адыгэбээм хамэбзэ псалъэхэр къызэрегъэщтэн хуей щІыкІэм, ди тхыбзэм и ухуэкіэм зэрызегьэужьыпхъэм ятеу-хуащ Мамрэш Кимрэ Къардэн Бубэрэ я тхыгъэ убгъуахэр, 1954 гъэм Къэбэрдей-Балъкъэр щіэныгъэ-къэхутакІуэ институтым къыдигъэкІа щІэныгъэ зэужьым къытехуауэ щытахэр. Абыхэм къыщыізта Іуэхугъуэ зэіумыбз-хэм ящыщ мымащіэ ди нобэми хэм яндыщ мымащіз ди ноозми къзсащ анэдэльхубэзм и лъэкІы-ныгъэм нэмыплъ ирату, и зыу-жыныгъэр яльахъэу, зыхуэмы-ныкъуэ псалъэхэр абы къыха-лъафэу. Пэжу, а мыхъумыщіа-гъзхэм языныкъуэм щхьэусыгъуэ изи — абы шыгъуум къзральм иІащ - абы щыгъуэм къэралым иригъэкІуэкІ политикэр ткІийт, щыуагъэ зыіэщіэкіа редакцэ

къудей мыхъуу, ягъэтІысырт. Абы щыгъуэми бзэм и лэжьакІуэ парытхэм зыжьэу жагэрт зыхуэныкъуэ хамэбээ псалъэхэм анадэлъхубээр зэрагъэбейр, икlи дыщагъужырт дэтхэнэ бээми зи-ужынымкlэ Іэмал нэхъыщхьэу щытыр езым и лъэкlыныгъэхэр зэрыарар.

зарыарар. Ауэ жыlэпхъэщ ищхьэкlэ дгъэнэlуа пlалъэм хамэбзэ пса-лъэхэм я къэщтэкlэр, къащта псалъэхэм я тхыкlэр зэрефlэкіуар. Абы и щапхъэ гуэрхэр къэт-хьынщ. «Ящик» псалъэр япэу бзэм къызэрыхагъэхьар «ящик» теплъэр иlзущ, ауэ пlалъэ дэкlри абы и жыlэкlэри тхыкlэри нэ-гъуэщ! хъуащ - «ашык». «Учи-тель» псалъэм и бгъэдыхьэкlэ хъуари ара дыдэщ. Ар «учтилу» бзэм къыхыхьами, зэман дэкІри и мыхьэнэм анэдэлъхубзэм и фаи мыхьэнэм анэдэльхуозэм и фа-щэр зыцитэгьащ, «егьэджа-кіуэ» жиізу къэтпсэль хъуащ. А жыізкіз дыдэр хъарзынэу екіуащ, «преподаватель» жыхуэтіэ пса-льэми. Ди бээм и льэкіыны-гьэхэр нэгьэсауэ эрэцдмыщіэм, абы и псальэ гьэтіыльыгъхээм и фІыуэ дызэрышымыгъуазэм и фівіуэ дызэрыщымыгъуазэм и щапхъэщ «металл» псалъэр, и тхыкіэри щыгъуу, адыгэбээм къедгъэщтэну дызэрыпылъыр. Диіэщ а латин псалъэу нэмыцэбэм къыхахыу урысыбээм хагъэхьам и піэ дахащэу, нэхъ шэрыуу иуяэ жыіэкіэ «гъуіы». шэрыуэу иувэ жыlакlа - «Гъујы)». Ауэ ар и закъузу къэтльагъуфыркым, нэгъуэщі псальэ пкъыгъузхм яхэжыхьау» къызэрынуул папщіз: гъуалтъэ, гъуху, гъущі, гъуджэ, гъукіэ, нэгъуэщі-хърхум псоми я захуэдэ іыхьзу щыт «гъу»-м «металл» мыхоэнэ зарийям. Абы егъэнайрэ урысыбэм къищта псори нэуфіыці-щхъэрыузу ди бээм ктыхэнзэрынузу ди бээм ктыхэнзэрыхуэдмейр. Ди бээм пщіз зэрыхуэмейр. Ди бзэм пщІэ зэрыхуэдмыщІым къыпокІуэ абы къыхэпІиикІыу ерыщагъ тхэлъу «килограмм» псалъэр зэрыттхыр, ар куэдкіэ нэхъ кіэщіу, шэ-рыуэу «кіилэ» е «чил» жиіэу ди

бзэм къызэрищтэрэ илъэс 70-м

Нобэ сытым тет ди бзэр гъэ-беин, абы хамэбзэ псалъэщіэ къыхэгъэхьэн Іуэхур?

Ар зэіубз шіын гурашэкіэ дриплъэнщ ди адыгэ газетым и иужьрей къыдэкlыгъуэхэм, ди нэр «зыфlэна» гуэрхэм дакъытеувыіэнщ псалъэр зэпыдмышыщэу. «Черкес хэку» газетым и япэ напэкіуэціхэрщ апхуэдэ псалъэхэм я нэхъыбэр къызытехүэр. Абыхэм яхыболъагъуэ «Конгресс», «комиссэ», «форум», «семинар», «инвестицэ», «субсидие», «кредит», нэгъуэщІ псадие», «кредит», нэгъуэщ пса-тъэхэми. Мыхэр къызыхэкlа урысыбзэм езым къигъэщlауз зы яхэткъым, псори латиныбзэм къыхахащ. Жызыlэн къыкъуз-кlынкlэ хъунущ: а псалъэхэр урысыбзэм къыщищтакlэ, слюжь, ди бзэр нэхъ бей, дэри щхьэ къатщтэ мыхъурэ, жиlэу. Мис ар икъукlэ lуэхум и бгъэ-дыхьэкlэ пхэнжщ, щыуагъэ-шхуэщ. Шэч къытехьэн хуейкъым шхуэщ, шэч кылгахын хуеикым урысыбээр эыпэмыльэш гулсысэ гуэрхэр адыгэбээм зэриlэм, псальэм папщlэ, ищхыэк!э эи гугыу тщlа «гъуlы) --м хуэдэу.
Сыт «Конгресс» псалъэм къи-кыр? Езы латиныбээм абы щиlэ

мыхьэнэр «зэlущlэ», «зэхуэс» жыхуэтlэхэращ. Ар дунейпсо жыхуатізмэращ. Ар дунейпсо къзралыбээ льэщхэм (инджылызыбээм, франджыбээм, нэныцэбээм, кый мыхьэнэр нэхь ин яшаш каталыба баралыба гьэхьэм, къикі мыхьэнэр нэхъ ин ящіащ — «къэральібэ захузс» хьуащ. Итіанэ а жыізкіам нэгруэщі мыхьэнэи иратащ: апхузду йоджэ Америкэм и Штат Зэгуэтхэмрэ Латин Америкэмра я хабзубзыху къулыкъущіапізм. Дэ а псалъэм и фащэмрэ те до а поамы у окупщізру и купщізр ди бэзкіз жытізн хуейуз къызо-лъытэ: «зэхуэсышхуэ». Къэбэр-дейм къыщыдэкі газетым апхуэдоущ а псальэр зэрызэрихьэр: «ДАХ-м и Зэхуэсышхуэ» жиlэущ зэрытридзэр. «Конференция» псальэм пэгьэувыпхьэщ «щіэнІуатэ» жыІэкІэр, илъэс бжыгъэ

гуэркіэ узэіэбэкіыжмэ, ар Мейкъуапэ щыіэ щіэныгъэ зэхуэсым

къуапа щыіз щізныгъэ зэхуэсым зэрыщагьэноіуам тету.

«... муниципальнэ район администрацэм и ізтащхьэ..» Нэм къыщізпыджэ, узэгуэзыгъэл жыізкіэш. Мыбдежым «ізтащхьэм» къищынэмыщізуэ, адрей псалъэхэр имыгъуэу хамэбээм къыхаха хъуа псалъэш. Ауэ псом нэхърэ нэхъ жагъуэ хъур «муниципальнэ» псалъэраш. Гу лъытэгъуейкъым къэтхьа жыізкіэм ди бээр зэрызэщигъактуэм, гуемыіуу тхыгъэм къызэрыхэпіинкым. Щапхъэ пщіы хъунущ Къэбэрдей-Балъкъэрым къыщыдэкі «Адыгэ псалъэ» газетым ардэкі «Адыгэ псалъэ» газетым ар-дыдэр адыгэбзэкіэ къызэри-хьым: «... Бахъсэн щіыналъэм щіыпіэ унафэр щызехьэнымкіэ и Іуэхущіапіэм и унафэщі...» Икіи адыгэбзэщ, икіи гурыіуэгъуэ дыдэщ.
Мыпхуэдэ щапхъэхэр гъунэжщ.

Мылкуар дыкуашэ гупсысэр зыщ: хамэбзэм щыщ псалъэ жы]эк]э къэтщтэным ипэ къихуэу фіыуэ дегупсысын хуейщ - дахуэныкъуэ абыхэм, ди бээкіз жыдмыіэфыну піэрэ ахэр? бзэкІэ

хуэныкъуэ асыхэм, ди озэкіэ жыдмыіэфыну піэрэ ахэр?
Игъуэ хъуащ «топ» псалъэр замэт спорт джэгукізхэм я ціэхэр адыгэбэзкіэ жытіэну: «футбол» - «льэтоп», «баскетбол» - «матэтоп», «баскетбол» - «нэтоп», «волейбол» - «топзахуэдз». Ахэр жыізгьуафіэщ, инджылызыбэз жыізгызхэм къарыкі мыхьэным къакіэрыхуркъым. «Пъэтопыр» ди бэзм екіуу хоувэ, «футболыр» ди бэзм екіуу хоувэ, «футболыр» инджылызыбэзм къызізрыщыкіуэм емыфізыкім, зымащіэкій къыкізрыхуркъым. Адрей фізщыгъэхэми я іукіэм адыгэ тхысіямы зыкамыра іукізмрэ щізх уемысэн яхэткым къым

Адыгэ газетхэм куэд яхузэ-фІэкІынущ бзэм зегъэужьынымфізківнущ озам зеі ьзужыным кіз, псом хуэмыдау байтыр зэ-гыунагъу щіынымкіз. Абыкіз, япарауз, адыгэбэзэм, кэзобэрдей-шэрджэсыбэз жыхуэтізм, къы-хыхьэ псалъэщізхэм я тхыкізр, lукlэр зэхуэдэн хуейщ, лъэны-къуитІми зыуэ зэдыхыхьэу. Къинэмыщіауэ, щіыпіэціэхэм, къэралыціэхэм я жыіэкіэри тхыкіэри зэхуэдэнырщ тэмэмыр. Ахэр псо-ри зы мурад убзыхуам темыкlыу зэлэжьын хуей Гуэхугъуэ пажэу къэлъытапхъэш.

> **БРАТ Хьэсин**, *КъШР-м щІыхь зиІэ и* журналист, филологие щІэныгъэхэмкІэ кандидат.

ФІым, дахагъэм къыхуреджэ

Уэзы (Къэрэшей) Маринэ Щыхьымджэрий и пхъур Налшык дэт прогимназие №34-м гъэсакІуэу илъэс 30-м нэблэгъауэ щолажьэ. ШІэблэм ядэлэжьэным епха ІэщІагъэр гурэ псэкІэ къыхэзыха бзылъхугъэ щыпкъэр ящыщщ сабиипсэ къабзэр къызэlузыхыф гъэсакіуэхэм.

Маринэ цІыкІухэм щІэны-гъэ ябгъэдилъхьэн ипэ къихуэу, ахэр и хьэлымкіэ, и те-плъэмкіэ, и іуэху зехьэкіэ дахэмкіэ къыдехьэх. Абы зэрыжиіэмкіэ, зи гур къыпхузэІузыха сабийращ щІэныгъэм адэкіэ зэрыхуэкіуэну гъуэгур тыншу зыукъуэдийр, еджэным, гъащІэм, дунейм

гъэтіылъыр. Зи псэм апхуэдэ щытыкіэ нэху иіэу лажьэ унэтіакіуэ гъэтылъыр. Зи псэм апхуэдэ щытыкіэ наху игзу лажьэ унэтгактуэ 1939 Уэзыр и гъэсэн ціыкіухэм ядогуашэ и гу хуабагъымкіэ, ахэр фіым, дахагъэм къыхуриджэу. Лэжыыгъэм абы къыщегъэсэбэп Іэмал зэмыліэужьыгъуэхэр, методикэ пэрытхэр, технологие-щіэхэр. Абы и дерсхэм екіуаліэ сабийхэм яхэткъым щіэм и лъыжъуакіуау щымыт, я ныбжым елъытауз зэфізкіыфіхэр, щіэны-гъэ куу къэзымыгъэлъагъуэ. И лэжьыгъэфіым папщіэ Уззы Ма-ринэ мызэ-мытізу ягъэлъэпіащ. Абы зыбжанэрэ къыхуагъэфэщащ КъБР-м Егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ и министерством, зыщылажьэ прогимназием къабгъэдэкІ щІыхь, фІыщІэтхылъхэр, саугъэт лъапіэхэр.

Апхуэдэу хьэлэлу ирихьэк! лэжьыгъэ псоми къадэк!уэу Маринэ усэ тхыным дехьэх. Нобэ фи пащхьэ итлъхьахэри абы и къалэмыпэм къыпыкІахэм ящыщщ.

КЪАРДЭН Маритэ.

УЭЗЫ Маринэ

Псэу илъэс минкіз, Хэку дахэ, Гъагъэ, зыузэщі, Къэбэрдей. Щіыналъзу щыіэм уефіэкіыу Куэдрэ гъэдахэ дунейр. Къалащхьэ екіуу Налшыкыр Ущремыщіз гуфізгъуэ, Щізблэ узыншэу къыпщізхъуэм Къытремыплъэ нэ фыгъуэ. Анэбэзу ди адыгэбээм Пхуэдэ темыт щіы хъурейм, Удгъэбзэрабэзу, уефіакіузу Ущытхъумэнц мы дунейм. Ди гъэфізн дахэр бзэрабэзу Щізблэхэм ззізпытхынщ, Насып мыкіуэду лъэпкъ хабээр Насып мыкіуэду лъэпкъ хабзэр Псэм пэтщіу дыкъэпсэунщ. Гур хэзыгъахъуэ къэхъукъащіэ Ущремыщіэ, Хэкужь, Ущремыщіэ, Хэкужь, Щіэблэу къихъукіыр уи куэщіым Пхурехъу дапщэщи бын пэж. Ирехъу нэхъ дахэ ди лъахэр, Ціыхухэр ирехъу мамырщіэкъу, Ди нэхъыжьыфіхэу жьакіэхухэр Щіэблэм щапхъэфі хурырехъу.

Мы дүней хуитыр тыгъэ къытхуэзыщіа анэм Дэркіз уз пхуэдэ темыта дуней псом. Куэдрэ унэщхъейуэ уз хэплъызэрт уи нэр, Гъащіз лъагъуз кіыхьым ухишэжт гупсысэм. Къуажэ узрамышуэм нобэ сыдыхьэжмэ, Адэм хиса жыгхэм жыжьэу із къысхуащі, Ди куэбжэпэ дыдэм сынэблэгъэжыхукіз «Къеблъэгъэж, си дахэ», - жаізу си гум фіощі. Пщіантіз хуитым сэ сыщыдыхьэжкіз Гукъэкіыжхэм си пкъыр яубыд: Месыр, дызэдоджэгу зэрыплыхуээрыпіыр, Анэм ізнэ ціыкіу лъакъуищыр къеузэд. Кіуащ зэманыр. Иджы а пщіантізшхуэм Дэ дыкъэзылъхуахэр дэмысыж, Дэ дыкъэзылъхуахэр дэмысыж

«Мамэ», - жытізу унэм дыщыізжми, Уз уи макъ щабэр зи зэхэдмыхыж. Узыщізса пэшыр къыдоплъыхъри, Уипхъухэм мы ди гущізр къресыкі, Уи тысыпіз тізкіру р нэщіыпс хъуащи, Уи пісыпіз тізкіру р нэщіыпс хъуащи, Уи пізм идгъзувэн щымыіз, зикі. Ди псэр нышідохъуэпсьыр напэльагъум, Мамэ, нэпсым и шыугъагъым нэр щіесыкі. Уэрыншамэ, ди дунейр пшагъузбэщ, Гъащізр мыізфіыж, къарури щіокі. Анэр зыщхъэщытхэм сыныводжэ: Фльагъу а фіыгъуэр, и жагъуз фымыщі. Ар фиізху, фыкъыттехуэнкъым ныджэм, Хъункъым фи дунейри куэдрэ кіыфі. Фытхуэпсэу ди анэ лъапізхэр куэдрэ, Дунемшхуэм ту щыфхузху фытет, Гумызагъзу зи гъащізр зыхъ анэм Быныр куэдрэ фи жъауэм щірет.

Кърухэр мэлъэтэж

Бостей гъуэжь-гъуабжафэр щитlэгъауэ Бжьыхээр ныщохьэщlэ ди дунейм, Акъужь щlыlэр зэуэ къыкъуэуауэ Тхьэмпэ гъуахэр уафэм дрехьей. Уэгум щыдольатъу къру лъэтэжхэр, Пшэхэм пхокlыр, жыжьэ кlуэр я гъуэгущ. Щlыlэ къехъуэкі щlыпlэр ябгынэжу Псэупlэщlэм траухуэ ягу. Гъусэ захуэсщlынут къру лъэтэжхэм – Сызытет дунейр къызощlыlакі. Сахуэныктуэщ си адэ-анау lэфіхэм, Щыlэ уаем пкъым зыкърешэкі. Къуалэбзу лъэтэжхэм сакіэльоплъыр, Си гур и піэм къысфіощі имытыж. Псэр мэхыщіэ, лъыр къызащіэмыплъэ, Ди нэхъыжьхэр къытщхьэщымытыж. Кърум я лъагъуэр пшэхэм хокіуэдэжыр, Бостей гъузжь-гъуабжафэр шит Іэгъауз Ди нэхъыжьхэр къытщхьэщымытыж. Кърум я лъагъуэр пшэхэм хок уэдэжыр, Уафэ лъащ эр дыгъэм къегъэнэху. Гъащ з хабээщ - щ зблэхэм захъуэжыр Мы дунейр дапщэщи іыхъэ хьэхуш. Бжызхэ дыгъэр къопс, зиукъуэдийуэ, Сагъэхуабэу бэийхэм къысщымыхъу. Симы зжхэм си псэр ягъэдийуэ, Гу мызагъэм пшэхэм къыщек ухь.

Лъэпкъ зэгурыіуэныгъэрщ псоми я лъабжьэр

Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым Іуащхьэмахуэ лъапэ щиіэ егьэджэныгьэ-щіэны гьэ центрым Налшык къалэр къызэрызэрагьэ пэщрэ илъэс 300 зэрырикъум теухуа щіэныгъэ-практикэ конференц щригъэкіуакіащ. «Кавказ Ищхъэрэм хыкъь кьалэр социально-экономикэ зыужьыныгъэмрэ щэнхабээ зэмыліэужьыгъуэхэмрэ я щіыгущ» конференцым я гупсысэхэм-кіэ, лэжьыгъэхэмкіэ, еплъыкіэхэмкіэ щыээдэ-гуэшэну КъБР-м и щіыпіэ нэхъ дахэм къы-щызэхуэсащ щіэныгъэлі, егъэджакіуэ, студенти шызэхуэсащ цізныі тээ-ктэхутакіуэ институтхэм поо-м щінгэу, щізныі тээ-ктэхутакіуэ институтхэм я лэжьакіуэхэр, ктурыктушіапізхэм, экономикэ ізнатіэ пэрытхэм ящыщ ліыкіуэхэр. Апхуэдэу зэхуэсым хэтащ Тыркум, Узбекистаным, Осетие Ипщэм, Абхъазым, Белоруссием къикіахэри.

КЪЫЗЭХУЭСАХЭМ КъБКъУ-м и ректорым къыбгъэдэкlыу фіэхъус псалъэкіэ захуигъэзащ университетым и проректор Лесев Вадим:
- Хуабжьу си гуапащ къэрали 10-мрэ Урысейм и щіыналъэ зэпэщхъэхуэхэмрэ къикіа щіэныгъэліхэр

ди лъахом къызэрыщызэхуэсар. Ар зи фіыгъэр зэјущіэм и купщіэращ. Къэрал, лъэпкъ зэмылізужьыгъуэхэм къахэкіахэм я зэхуаку зэгурыіуэныгъэ щыдэлъынур мыпхуэдэу зэхыхьзурэ зэгсалъэмэщ, зэрыціыхумэщ. Пэжым и купщіэр къыщыбгьуэ-тынури а зэпсэльэныгьэхэрш, - жиіащ Лесевым. Къэкіуа хьэщіэхэм ящыщу конференцым хэтхэм

Къэкіуа хьэщіяхэм ящышу конференцым лалам захуигъэзащ ткирарж, философ, педагогикэ щіэ-ныгъэхэмкіэ доктор Грусман Владимир. Зыхуагъзувыжа мурадахэмрэ къалэкхэмрэ, за-хыхьэм щалэжынухэм теухуауэ къэпсэлъащ КъБКъУ-м и Социально-гуманитарнэ институтым и

КъБКъУ-м и Социально-гуманитарнэ институтым и унафэщ Гэмазэ Муслъим:
«Мы конференцыр «История Отечества» фондыр ди дэ!эгіыктыуэгъуу къызэдгъэгізшдаш. Дэ ди мурадш Кавказ Ишхъэрэм хиубыдэ къалэхэм я нобэрей щы!эк!эр зыхуэдэр, зыужьык!эр къэтхутэну, абык!э Налшык къалэр щагкъэ тщ!ыуэ, !уэхур ээгкърытхыну», - жи!ащ Тэмазэм.
Зэхуэсым и къызэгъэгізшак!уэ гупым и унафэщ!, КъБКъУ-м Этнологиемк!э, КъБР-м ис лъэпкъхэм я

тхыдэмрэ журналистикэмкІэ и кафедрэм и доцент ткыдамуэ журналистиялыктэ и кафедуэм и доцент Журт Анжелэ къызэрыджијамкіэ, конференцым и щіэныгъэ программэр хуабжьу убгъуат, абы хы-хьэрт Кавказ Ищхъэрэм щыщ къалэхэм я тхыдэр, археологие къзхутэныгъзхэр, антропологиер, эт-нографиер, къалэхэм щіэныгъэ и лъэныкъуэкіэ ягъэзащіэ мыхьэнэр, бжыгъэхэр и лъабжьзу зэрызаужьыр, «къалэ Іущ» иджырей технологие Іэмал гъэщіэгъуэнхэр къызэрыунахуар, къабзагъэм, шынагъуэншагъэм, тыншыгъуэм зэрыхуэщіар, зи илъэс 300-р зыгъэлъэпіэну Налшык и къежьапіз хъуамрэ «Дзэ щіыхьым и къалэ» ціз льапізр къыщыфіащам нэс зэрызиужьар, нэгъуэщі куэ

Къајэта јуэхум мы зэманым мыхьэнэшхуэ зэри-Іэм теухуауэ къэпсэлъащ тхыдэ щІэныгъэхэмкІэ тэм теухуауэ кьэлсэльаш тхыдэ щэныгызэмкгэ кандидат, Дагъыстэн къэрал педагогикэ универси-тетым тхыдэмкіэ и кафедрэм и доцент Султанбеков Рабадан:

«Нобэкіэ къапщтэмэ, къалэхэр жылагъуэм, цыхубэм, щіыналъэм я социально-экономикэ, щіэныгъэ зыужьыныгъэмкіз ізщэ ину жыпіз хъу-нуш. Къалэхэращ еджапіз нэхъыщхьэхэр, щіэныгъэм, ІэщІагъэм щыхагъахъуэ ІуэхущІапіэхэр зыдэ-тыр. Ціыхухэр къуажэхэм къызэриіэпхъукіым щхьэ-кіэ, къалэдэсхэм я бжыгъэм псынщіэу хохъуэ, къалэ щэнхабээ щхьэхуэ кьоунэху, щэнхабээ, льэпкь, еплъыкіэ зэмыліэужьыгъэхэр щызэжьэхоуэ. Нобэ дэ нэхъыбэу дызытепсэлъыхьри аращ, лъэпкъ зэмылізужьыгъузхэм къахэкіахэм я зэхуаку зэху щытык і эфі дэлъынымрэ щхьэж и хабзэм тетыжу рыІуэнымрэщ»

зэгурыгуэнымрэщ». Налшык къызэрызэрагъэпэщрэ илъэс 300 зэрырикъум траухуа «Кавказ Ищхъэрэм хыхьэ къа-лэр социально-экономикэ зыужьыныгъэмрэ щэн-хабээ зэмыл зужьыгъузхэмрэ я щыгущ» конфе-ренцым хэтахэм сертификатхэмрэ зи гугъу ящахэр

зэрыт сборникхэмрэ иратащ. Хьэщ|эхэр |уащхьэмахуэ лъапэ къехыжа нэужь, конференцым щыжа|ахэр щ|агъэбыдэжу Налшык къалэм зышаплъыхьаш, и тхыдэр, хабзэр, псэукІэр, зыужьыкІэр зрагъэлъагъуу

КЪЭБАРТ Мирэ.

Абхъаз, адыгэ газетхэм я зэпыщІэныгъэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым Налшык къалэр

къзозрден-валъкъэр къзрал университетым палшык къалэр илъэс 300 щрикъунум ирихъэл!зу иригъэк!уэк!а дунейлсо щ!эныгъэ-практикэ конференцым хэтыну ди республикэм къзк!уа, «Апсны» газетым и редактор нэхъыщхъэ, Абхъаз къэрал университетым Абхъаз-адыгэ филологиемк!з и цент-рым и унафэщ! Анкваб Ахрэрэ аспиранткэ Бейя Асматрэ «Адыгэ псалъэ» газетым и хъэщ!эщми къеблэгъащ ик!и ди газетым разетым разетым разетым и ухуух зэрылах!ым Ахра къытхутепсалъыхъа!!! зетым и Іуэхур зэрыдэкіым Ахрэ къытхутепсэлъыхьащ

«АДЫГЭ ПСАПЪЭ» газетым и редактор нэхъыщхьэ Жыласэ Заурбэчрэ Анкваб Ахрэрэ и гугъу ящіащ лъэпкъыбэзкіэ къыдэкі газетхэм мыхьэнэшхуэ зэраіэм, анэдэлъхубзэр хъумэным, зегъзужызным къыдэкіыгъуэхэм хуащі хэлъхызныгъэм, лъэпкъ журналистикэм и Іуэху зыіутым, нэгъуэщіхэми.
Къапщтэмэ, адыгэ, абхъаз газетхэр зэныбжьщ, куэд ямызэхуа-

листикэм и Іузху зыіутым, нэг-уэщіхэми.
Къапщтэмэ, адыга газетхэр зэныбжьш, куэд ямызэхуакуу, «Апсны»-м и илъэсищэр 2019 гъэм игъэлъэпіащ, «Адыгэ псальэр» 2024 гъэм илъэси 100 ирокъ. Ижь-ижьыж лъандэрэ зэпхауэ, зэкъуэшу къалъэтзу къызэдекіуясі льэпкъхэм я зэхуаку дэль
зэпыщіэныгъэм хуэдэу газетхэри зэныбжьогъун зэрыхуейр жаіащ
къэщіэхэмрэ бысымхэмрэ. Заурбэч къытхуеблэгъахэм яжриіащ
«Адыгэ псалъэм» Абхъазыр и нэіз зэрыщіэт зэлытыр, къыдэкіыгъуз къэс «Ди къуэш республикэхэм» рубрикэм щіэту, Къэрэшейшэрджэс, Адыгей щіыналъэхэм я гъусэу Апсными и хъыбархэр
къызэрытеддзэр, абы щекіуэкі Іузхухэм ди журналистхэр зэрыщыгъуазэр. Ахрэ жиіащ Адыгейм адыгеибзэкіз къыщыдэкі «Адыгэ
макъым» и унафэщіхэми зэрахуэзар, «Адыгэ псалъэм» и редактор нэхъыщхьэри зригъэціыхуну къыщіеблэгъар зэрызэдэлэжьэну щіыкіэр зэтриублэну зэрыарар, абхъаз-адыгэ газетхэр
зэпыщіару щытыныр зэрыкірічтьуэр.
«Апсны» газетыр тхьэмахуэм за къыдэківу аращ, и бжыгъэкіз
б00 хъууз. Ахрэ къызэрыджиіамкіз, езыми «Апсны-медиа» іуухущапіэ яізш, урысыбээкіз къыдакі «Республика Абхазия», «Апсныабхъаз газетыр, «Апсны-пресс» медиа каналыр хиубыду, апхуэдэуи радио, телевиденэхэр бзиткіз малажьэ. Я гугъуехьхэм я
гугъу щищіым, къыхигъэцащ газетхэр ціыхухэм зэрыіэрагъэхьз
щіыкізм куэд эзригъэтхьэусыхэр.
Жъласа Заупбач жиіаш: «Апыгэ псальэр» тхьямахуэм шэ

гугъу щищіым, къыхигъэщащ газетхэр ціыхухэм зэрыіэрагъэхьэ щіыкіэм куэд зэригъэтхьэусыхэр. Жыласэ Заурбэч жиіащ «Адыгэ псалъэр» тхъэмахуэм щэ тхыглымпіэм тету, тхуэ электроннэу къызэрыдэкіыр, абы нэмыщі езым и сайт зэриіэр, социальнэ сетхэм и напэкіуэціхэр зэрыщылажьэр. «Дэри ди тиражыр куэдкъым, адыгэр дызэрыхэу бжыгъэм еплъытмэ, нэхъыбэм традзэну нэхъыфіт, ауэ дуней псор зыхуякіуа интернетыр іэрыхуэу къызэрыдгъэсэбэпым и фіыгъэкіэ «Адыгэ псалъэм» еджэхэр куэдкіэ зэрынэхъыбэр дощіэ. Фэри фызэрыщыгъуазэщи, щіалэгъуалэм я дежкіэ нэхъ тыншыр аращи, ар къагъэсэбэп, хам къэрахлэм щикъухьа адыгэхэм я дежкіи электроннэр ізмалысіщ» - къыхигъэщащ редактор нэхъшкъэм. электроннор Іэмалыфіш» - къыхигъэшаш редактор нэхъышхьэм.

электроннэр ізмальіфіщ» - къыхигъзщащ редактор нэхъыщіхьзм. Льэпкьым, хэкум ятеухуауэ диіз гуныкьуэгъузхэр зыуэ къыщіз-кіынщ. Ахрэ зэрыжиіамкіэ, иджыпсту къуажэхэм къыдэкіыурэ къалэхэм къэіэпхъуэр куэдщ. «Абы фіым ущигъэгугъкъым, сыт щхызкіэ жыпізмэ, анэдэльхубээр, хабээр, щэнхабээр хъума щы-хъур жылэхэращ. Къапщтэмэ, Очамчырэ къедза абхъаз жылэхэр 22-рэ мэхру, а районым еджайузу исыр 1200-рэщ. Сыхъум и зы школым алхуэдиз щоджэ. Ди жагъуз ээрыхъущи, иджыпсту курыт школым элеманиясы жилу обърга зыборы модисальства, кымшколхэр къэзыуххэр хуиту абхъазыбзэм ирипсэлъэфыркъым», -

Редакторхэр тепсэлъыхьащ лъэпкъ журналистикэм щалэгердакторхэр тепсэльыхаащ льэлгьк журналисгикэм щалгыгыралэр зэрыхуегьэджагихэми. Абхьаз къэрал университетми Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетми журналистикэмкlэ къудамэхэр ягыш, ауэ зэкlэ абы къыщlэкlхэм щыщ республикэ журналистикэм уэру къыхыхьоу гихужыlэнукъым.
Заурбэч хьэщlэхэм яригъэлъэгъуащ «Адыгэ псалъэм» и пэшхэр,

щылажьэхэр яригъэц іыхуащ, апхуэдэуи редактор нэхъыщхьэхэм я телефонхэр, электрон пощтхэр зэlэпахаш, дяпэкіэ нэхъ гъунэгъуу зэдэлэжьэну зэраухыліэри.

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ. Сурэтым: Бейя Асматрэ Анкваб Ахрэрэ.

• Прокуратурэм къет

Сабийр щхьэгъубжэм къыдэхуащ

КъБР-м и прокурор Хабаров Николай пщэрылъ щищ!ауэ рес-публикэ прокуратурэм зэхегъэк! сабий ц!ык!ур щхьэгъубжэм къыщ!ыдэхуам и щхьэусыгъуэр

ЗЭРАУБЗЫХУАМКІЭ, 2023 гъэм жэпуэгъуэм и 22-м Налшык къалэм фэтэр куэду зэхэт и унэхэм ящыщ зым и 7-нэ къатым и щхьэ-гъубжэм къыщьдэхури иукlащ сабий. Республикэм и прокуратурэм зэхигъэкlынущ ар къызэрыхъуа щlыкlэр, балигъ мыхъуар гъэсэнымкlэ адэ-анэм я пщэ къыдэхуэ

къалэныр зэрагъэзащіэри къилъытэнущ. УФ-м и Следственнэ комитетым и управленэу КъБР-м щыіэм Налшык къалэм щиіэ къудамэм къэпщытэныгъэ ирегъэкіуэкі, прокуратурэм абы и нэіэ тетщ.

Налшык гъэшхэкІхэр къыщыщІагьэкІ и комбинатыр нэхъыфІхэм хабжэ

лъэхэм шэм елэжь я Іуэхущіа-піэхэм ящыщу пліыр хабжащ къэралым щынэхъыфіищэм. Апхуэдэ хьыс., зэбграгъэхащ гъэшхэклаг, голгахар къэпщытэнымкіэ голгаліхэм.

КЪЭПШЫТЭНЫГЪЭХЭМ къызэрыщыгъэлъэгъуамкіэ, Нал-

шык и гъэш комбинатым Кавказ Ищхъэрэм япэ увыпіэр щиіыгъщ, къэралым ар 44-нэщ. 2022 гъэм комбинатыр елэжьащ шэуэ тонн мини 103,8-м, нэгъабэ и иджы хуэдэ зэ-маным щыІа бжыгъэхэм нэхърэ ар процент 34,6-кІэ нэ-хъыбэщ.

ьыоэщ. Пятигорск (Псыхуабэ) и гъэш эмбинатыр 56-нэ увыпІэм комбинатыр

щытщ. Нэгъабэ ар елэжьащ шэ тонн мин 80-м, ар процент 13,8-кіз нэхъ мащізщ 2021 гъэм шы а бжыгъэхэм нэхърэ.

Ставрополь къалэм и апхуэдэ комбинатым къэралым 67-нэ комоинатым къзралым о7-нэ увыпізр щубыдащ - 2022 гъэм шэуэ зэлэжьар тонн мин 68-рэ мэхъу, 2021 гъэм щыга бжыгъэхэм нэхър ар проценти 2,27-кіз нэхъ мащізщ.

2,21-13 полож мащгащ. Ставрополь крайм и Ипатовэ къалэм и «Сыродел»-м 76-нэ увыпІэр къылъысащ. Нэгъабэ а ІуэхущІапІэр шэуэ тонн мини 62-м елэжьащ, 202І гъэм

хузэфІэкІам хуэдиз дыдэм. ГъэшхэкІ щапІэхэр къэпщытэнымкіэ центрым къызэритамкіэ, Урысей Федерацэм шэм елэжь и Іуэхущіапіэ нэхъыфіи 100-р шэуэ тонн мелуан 15,3-м елэжьащ 2022 гъэм, а бжыгъэр тонн мин 938-кІэ нэхъыбэщ 2021гъэм нэхърэ.

ХЬЭЩЫКЪУЕЙ Олег. ▼

Автомобиль транспортым лэжьакіуэм и махуэр а іэщіагъэм ирилажьэм ейуэ зэгуэр къыхалъхьат, арщхьэкІэ ціыхубэ мыхьэнэ игъуэта щи, машинэ рулыр зыІыгъ псоми ар

МАХУЭШХУЭР яхуэгъэзащ хьэлъэзешэ машинэхэми, автобусхэми, трамвайхэми, троллейбусхэми, таксим вайхэми, троллейбусхэми, таксим дэсхэми. КъищынэмыщІауэ, а махуэм иохъуэхъу транспортыр зэзыгъэпэщых ІзщІагьэліхэми автомобилкіэ къэзыжыхьынухэр езыгъасэхэми. Къэралым и экономикэм дежкІэ авто-

транспортым игъэзашІэ мыхьэнэр къагъэлъэгъуэнырт мы махуэшхуэр ягъэ-лъэпІэну иджыри СССР-м и зэманым (1976 гъэм) къыхалъхьауэ щІыщытар. Водителхэм я махуэр ягъэлъапІэ жэпуэгъуэм и иужьрей тхьэмахуэ махуэм. Ар мы гъэм техуащ жэпуэгъуэм и 29-м.

Ди зэманми ар щагьэлъапіэм ири-хьэліэу Іуэхугъуэ куэд къызэрагьэпэщ. Псалъэм папщіэ, ретроавтомобилхэм я гъэлъэгъуэныгъэхэр, зэхьэзэхуэхэр, нэ-

гъуэщіхэри ирагъэкіуэкі. Тхыдэм къызэрыхэнамкіэ, япэ дыдэу цІыхубэхэм ящыщу машинэм дэтІыс-хьар Бенц Бертэщ. Автомобилыр къэзы-гупсыса Бенц Карл и щхьэгъусэм 1888 гупсыса венц карли и тъусам тоос тъэм и сабийхэр и тъусау километри 100-м щІигъу зэпиупщІат, Мангейм къа-лэм икІыу Пфорцгейм нэскіэ. Дуней псор зэлъэзыщІыса а гъуэгуанэм и ужькіэ, автотранспортыр ціэрыіуэ хъуащ, ціыхубзхэри жыджэру рулым дэтіысхьэу щіадзащ. Ауэ дуней псом зы къэрал закъуэм зэман кlыхькlэ цlыху-бзыр машинэм дэтlысхьэну щыхуимыту щытащ - ар Сауд Хьэрыпырт.

Урысейм автомобилым япэу дэ-тысхьауэ Клиентскэм и ціэрщ къа-гъэлъагъуэр. Ар 1898 гъэрт. XX ліэщіытьэльа ьуэр. Ар гөзө төэрг. Ах ліядцы-гьуэр къэсри, цыхухьухам эзькіи къа-кіэрамыхуу, бзылъхугъэхэм ехъуліэны-гьяхэр къыщагъэльагъуэ хъуащ ма-шинэ зэдэжжэхым. Совет Союзым и лъэхъэнэм бзылъхугъэхэр щіэх-щіэхыурэ рулым дэтІысхьэн хуейуэ къахуи-хуэу щытащ. Абыхэм мэкъумэш техникэхэр кърахуэкІырт - тракторхэмрэ хьэлъэзешэхэмрэ. Хэку зауэшхуэм и зэ-манми куэд ятхыж цІыхубзхэр комбайнхэм тесу, уеблэмэ танкым ису зэры-щытам теухуауэ.

Ди зэманымкіэ къэдгъэзэжмэ. Іэшіади эмиалымпа кээд вэээхмия, тэмхэр ціыхухъум ейрэ ціыхубэым ейрэ зэхагьэкіыу нэхь мащіэрэ урихьэліэ хъуаш, Ауэ водителым и іэщіагьэр ноби ціыхухъу іуэхуу къэзылъытэхэр щыіэш. • Жэпуэгъуэм и 29-р Автомобилистым и махуэщ

Зыщіыпіз укъыкізрыхуми...

иджыпстуи дэсым я нэхъыбэр цы-хухъухэращ (процент 68-рэ мэхъу). Ди къэралым машинэ щызезыхуэ ц!ыхубз-

кваралым машина щызавыхуа цыхууз-хам я бжыгъэр иужьрей заманым ха-хъуащ - процент 31,7-рэ мэхъу. Бзыльхугъахэр машина рулым щы-дэск!э гъуджэм иллъэрейуэ, туфлъэ лъэдакъэ лъагэ ялъыгъыу, мынабдзэгубдзаплъэу, нэгъуэщІ щхьэусыгъуэхэри абыхэм къыхуагупсысми, Росстатым 2022 гъэм къызэрызэщІикъуэжамкІэ, гъуэгум транспорт зэжьэхэуэхэр хуэди 6-кlэ нэхъыбэу къыщызыгъэхъуар

Б-Кіз нэльвійзу ковіщової володар цівжухьухэращ. Дауз щытми, Іузхум хэзьшівкірац нэхьыбэ зыщізри, упщіз зыбжанэкіз зыхуэдгьэзащ Налшык къалэм дэт «Центральная автошкола» ООО-м и ин-

структор Пашты (Аслъэн) Залинэ.
- Ди зэманми уаlуощіэ машинэ къе-хуэкіыныр мыціыхубз іэщіагъэу жы-

зыі эхэм. Уэ дауэ уеплърэ абы?
- Рулым дэс ціыхубзхэр нэхъ зэщіэ къуащ икІи ціыхухъухэм нэхърэ мынэхъ Іейуэ а Іуэхур фіы дыдэу зрагъащіэ. Жысіэнуращи, автомобиль къепхуэкІыфыныр елъытауэ къэслъытэркъым

цІыхухъум е цІыхубзым, зэрызригъэхъул]эщ. Къапштэмэ, цыг зэрызригъэхъул]эщ. Къапштэмэ, цыг хубахэр нэхъ сакъщ икіи гъузгум щы-зекіуэ хабзэхэм нэхъ хуэнабдзэгуб-дзаплъэщ, абы и фіыгъэкіи щытыкіэ шынагъуэхэр нэхъ мащіэу къагъэхъу.

Ди зэманым автомобилым цІыхубзыр дэтіысхьэныр нэхъыбэрэ къызыхэкіыр ар фіэфі къудейуэ аракъым, атіэ абы и пщэ къалэн куэд зэрыдэлъырщ: еджа-піэ, лэжьапіэ, унагъуэ іуэху жыпіэми -ахэр псори машинэм къыбдегъэпсынщіэ. Ціыхубзым зэуэ зрепщытыф Іуэхугъуэ зэмыліэужьыгъуэхэр зэфіэ-

- Сыт уи ІэщІагъэр, Залинэ. Куэд щІа

уэ езыр рулым узэрыдэсрэ?
- Экономикэмкіэщіэныгъэ нэхъыщхьэ зэзгъэгъуэтащ, лэжыыгъэ зыбжани зэсхэуэкіащ. Ауэ псори піалъэкіэт.
Автомобиль къесхузкіыну сыхуиту

Автомобиль къесхуэкІыну сыхуиту дэфтэрхэр къызэрысІэрыхьэрэ илъэс 13 мэхъу, ауэ куэдкіэ нэхъ пасэу рулым дэтіысхьэн щіэздзауэ щытащ. Иджыри сыныбжышцізу автомобилым дэсыным сыдихьэхащ. Шынэ сщіэртэкъым, уеб-лэмэ трактор къехуэкіыним нэхэуеин-шэу зыхуэзгъасэрт. Машинэм и щэхухэм

япэу сыхэзыгъэгъуэзар си адэраш. ИужькІэ абы и «Волга»-р зыкъезмыгъащІзу есхужьэрти, къуажэм къыщызжыхьырт

- Инструктору улэжьэну сыт щыгъуэ

- инструктору улажьану сыт щыгьуа ущытегушхуар?
- Пажыр жыпіама, абы заи сегупсыса-такъым. Машина къесхуакіыну, гьуэгу-ана сытетыну сфізфіу арат. Абы хазыщіыкі си ныбжьагъухар, автошко-лыр къазухыу, акзаменхар гугъуехь хамылър ста наужь, къызаупщащ, «ціыхухар машина къажыхыным хуабгъасэу щхьэ умылажьэрэ?» - жаlэри. Япэщlыкlэ абы мыхьэнэшхуэ естакъым, плащыма асы мыхванашуу в сеТакым, дыгушыпаши ирикъунщ, жыхуэстэу. Аршхьакта си ныбжьагъухэм фіыуэ сыкваціыхурт, а гузхур къызэрызахъулівнур я фіэщ хъурти, трагъзчыныхващ. Апхуэдзу щыхъум, стажировка сыктуэри. экзаменым сыпхыкаш ики сэ езыр сыщеджа «Центральная автошкола» ГуэхущІапІэм сыщылэжьэну сыкъаштащ. СызэрыхущІемыгъуэжам къыщымынэу, ар сызыщыгуфІыкІ, сызэрыгушхуэ

- ЦІыхум уадэлэжьэныр тыншкъым, дэтхэнэми хьэл зырыз иІэщ. Сыт хуэдэ

гугьуехьхэм фыјууэрэ?
- Пэжщ, гугъущ. Ауэ абы щыгъуэми гъзщіэгъуэнщ. Сэ си гур хегьахъуэ фіыуэ слъагъу лэжьыгъэм зыгуэр хэзгьэгъуэзэну, си зэфіэкіыр нэгъуэщіхэми сэбэп яхуэзгъэхъуну Іэмал сызэриІэм.

Ди лэжьыгъэм пэрытыр псом япэу Ізсэу, зэпіззэрыту щытын хуейщ. Дауэ хъуми, ціыхур ди деж къыщізкіуэр зигъэсэну аращи, сэ сщіэр абы тэмэму бгъэдэслъхьэну си къалэнщ. Сфіэфіщ дэтхэнэми и зэфіэкіым хуэмурэ зэрыхигъахъуэм, нэхъ тегушхуа зэрыхъум, и гу-къыдэжыр зыпэрыхьа Іуэхум къызэри-Іэтым, шынэр зэрызэхиным сыкіэлъы-

- Автомобилым дэтІысхьагъащІэхэм

сыт хуэдэ чэнджэщ ептынт?
- Псом япэу бэшэчагь яхэльыну, гъуэ-гум щытеткіэ набдзэгубдзаплъэу щытыну къыхуезджэну сыхуейт. Рулым ущыдэскіэ, упіащіэ хъунукъым. Упіащіэмэ, дэскіз, уппащіз мознуковім. Эппацізмоз, сыт хуэдэу фівуэ къыумыжыхьми, Із-мал имыізу зыгуэрым утеплъэкъукіы-нущ. Зыщіыпіз укъыкізрыхуми, на-къыщхьэр бгъэбелджылыпхъэщ; да-къикъэ бжыгъэрами, уи гъащізрами. - Упсэу, Залинэ. Тхьэм фригъэфіа-

Епсэльар БАГЪЭТЫР Луизэщ. Сурэтыр Къарей Элинэ трихащ.

• Футбол

«Севастополь» (Севасто поль) - «Спартак-Налшык» (Нал-шык) - 0:0 (0:0). Севастополь. жесевастополь» стадионым. Жэпуэтъуэм и 25-м. Ціыху 2960-рэ елгьащ. Судьяхэр: Колтунов (Дон lyc Ростов), Городовой (Ставрополь), Хэрченкэ (Дон lyc Ростов). «Севастополь»: Тыщенкэ, Потаров Кимомтроемий Иванов

тапов. Климентовский. Иванов. Рыболовлев (Грищенкэ, 82), Обо-ленцев, Смирнов, Меликян (Хва-таев, 66), Зеленкевич (Миронен-кэ, 74), Плотников, Османов.

кэ, 74), Плотников, Османов. «Спартак-Налшык»: Къумыкъу, Березов, Кіздыкіуей, Молэмусэ, Далиев, Селяев (Мэкъуауз, 35), Масленников (Гъужгузокъуз, 36), Къзціыкіу (Жангуразов, 76), Топурие, Хьэшыр, Котов. Дагъуз къыхуащіащ: Меликян, Далиевым, Топурие, Кіздыкіуейм

УРЫСЕЙ Федерацэм футбо-лымкіз и етіуанэ лигэм и «Б» дивизионым хэт командэхэм ирагъэкіуэкі зэхьээхуэхэм и етіуанз іыхьэм щіидзащ икіи абы къыкІэлъыкІуэ джэгугъуэм «Спартак- Налшыкыр» Севасто-поль щыхьэщіащ. А зэіущіэр зэрекіуэкіам дыте-

псэльыхыын ипэ къихуэу сыхуейт футболеплъхэм ягу къэзгъэ-кlыжыну, УФ-м футболымкlэ кІыжыну, УФ-м футболымкІэ щекІуэкІ зэхьэзэхуэхэм мы гъэм щектуэкт зэхьэээхүэхэм мы гъэм ягэу къыхыхыа, Кърымым и «Се-вастополь» командэм налшык-дэсхэр 1968 гъэм ттэу дэджэ-гуауэ зэрыщытар. Абы щыгъуэ хэгъэрейхэм зэрахьар «СК КЧФ» цтэрат. Ягэщыкта, ахэр Налшык щызэхуэзат мэкъуауэгъуэм и 12-м икіи зэіущіэр 2:0-у къафіэт-хьат. Иужькіэ, а гъэ дыдэм, фокіадэм и 30-м, Севастополь

ЗэпэщІэувахэр зэхуэфащэт

дыщыlэу аргуэрыжьу абыхэм датекlуат 1:0-у.
Мис ахэр псори ящымыгъупща

мис ахэр псори нщымыг вупща хуэдуу, иджырей командэр нал-шыкдэсхэм къаlущат. Абы щыхьэт тохъуэ зэпеуэм хухаха зэманым и процент 71-м къри-убыдэу хэгъэрейхэм топыр зэраlыгъар. Япэ дакъикъэм къыщыщіэдзауэ и кіэм нэсыху, зэрыжаіэу, ахэр ди гъуащхьэм текіакъым. Ауэ, апхуэдэу жытіэ щхьэкІи, ди шіалэхэм топыр зэраіы гъа зэман мащіэм къриубыдэу Іэмал зыбжанэ яіащ севасто-польдэсхэм я гъуэр мызэ-мытіэу къахуэщтэну, уеблэмэ, датекlуа-уи къэдгэзэжийыну - я насыуи къэдгъэзэжыф пым къихьакъым.

Къызэрыхэдгъэщащи. рейхэр къыдэбгъэрыкіуэ зэпыту зэіущіэм и япэ Іыхьэр щіидзат икіи 15-нэ дакъикъэм Севастопо-

лым и командэм ди гъуэр къыхуэ-щтэну ІэмалыфІ дыдэ иІащ, ауэ штэну ізмалысірі дыда унаш, ауэ османов Редван зэуа топыр ди гъуащхьом щхьэщыкіащ. Абы кізщіу иужь иту налшыкдэсхэр ебгъэрыкіуат хэгъэрейхэм, ауэ топ дагъэкіыну я Іззагъ хурикъуакъым. Ди гъуацхьауэ щіалэ Котов Савва къыпаціатхэм топыр дгажарам. Тотамом Тама пыр япхридэри, Топурие Тамаз иритат, адэкlэ, гъуэм къыдэжа Тыщенкэ Ростислави командэм зэрыдэІэпыкъужыфын шыІэтэкъым, ауэ топыр зыІэрыхьа ко-мандэм и капитан Хьэшыр Алан гъуэ нэшІым хуэзакъым.

Зэіущіэм и 22-нэ дакъикъэр екіуэкіыу, хэгъэрейхэм я гъуа-щхьауэ Османов Редван ди гъуащхьэм деж щыджэлауэ зэры-щылъым хуэдэу лъэщу ди гъуэм еуат, ауэ Къумыкъум дыкъригъэ-

Хэгъэрейхэр Хэгъэрейхэр къыдэбгъэрык/ууу зэпеуэм и ет/уанэ lыхьэри щидзащ. 48-нэ дакъикъэм севастопольдэсхэм я гъуащхъэхъумэныкъуэ Сиирнов Александр метр 33-кlэ ди гъуэм пэжыжьэу топыр фіыуэ иутіыпщат, ауэ гъуэм щхьэщыр кіащ. 3э/мідэм и 62-нэ дакъикъэми Хьэшыр Алан Іэмалыфі дыдэхэр иlащ. зэхьэзэхуэм и бжыгъэр иlащ. зэхьэзэхуэм и бжыгъэр иlащ. туриж экіэ гъуэм щхьэпрыукlаш. 72-нэ дакъикъэми Тонурие Тамаз зэуа топми Севасто-

пурие Тамаз зэуа топми Севастополым и гъуащхьэтетым къригъэгъэзащ. Адэкіэ зэіущіэм и кіэр нэблэ-

гъэху хэгъэрейхэр ди гъуащхьэм текlакъым, ауэ фейдэ гуэри абыхэми къахухэхакъым.

Севастополымрэ Налшык и Спартакымрэ зэрызэдэджэгуам щыгъуазэ фызэрыхуэтщ!ам къыдэкlуэу, сыхуейт мыри фигу къэзгъэкlыжыну, 2000 - 2006 гъэхэм ди командэм хэту джэгуащ

щыщ Скворцов Севастополь Севастополь щыщ Скворцов Анатолэ. Налшык и щІыхьыр ихьумау топджэгу губгъуэм ар 218-рэ къихьащ, абы къриубыдэуи топ 12 хьэрхуэрэгъухэм яхудигъякащ. Скворцовым и гуащіз хэлъщ Урысей Федерацэм футболымкіз и Премьер-лигэм

футболымкіз и Премьер-лигэм дызэрыкіуауэщьтам, диціьхухэми а щіалэ зэпіэзэрытыр нобэми гуалэу ягу къагъэкіыж. Жэпуэгъуэм и 25-м УФ-м футболымкіз и етіуанэ лигэм и «Б» дивизионым хэт командэхэм ирагъэкіуэкіа адрей зэіущіэхэр иран вакнузкна адреи загущналар мыпхуэдэ бжыгъэхэмкіэ иухащ: -«Биолог-Новокубанск» - «Побе-да» - 2:2, «СКА» - «Алания-2» -2:1, «Динамо» Ставрополь -

«Динамо-2» - 1:2. Къыкіэлъыкіуэ зэіущіэр «Спартак-Налшыкым» ириг-экіуэкіынущ жэпуэгъуэм и 29-м. А махуэм абы къригъэблэгъэнущ «Биолог-Новокубанск» командэр.

БАТОКЪУЭ Албэч.

Урысей Федерацэм футболымкіэ и етіуанэ лигэм и «Б» дивизионым зэхьэзэхуэр зэрыщекіуэкіыр					
Дж.	Къ.	3.	ФІ.	T.	0.
2 2 2	1 2 1	1 0 0	0 0 1	11 - 4 9-8 16-12	17 15 14
	1	1	0		14
2	1	0		10-11	11 9
	0	1	1	12-18	7
	Дж. 2 2 2 2 2 2	зэхуэр зэрыш Дж. Къ. 2 1 2 2 2 1 2 0 2 1 2 0 2 1 2 0 2 1 2 0	Зэхуэр зэрышек у Дж. Къ. З.	разууэр зэрышекlуэкlыр Дж. Къ. З. ФІ. 2 1 1 0 2 2 0 0 2 1 0 1 2 1 1 0 2 1 1 0 2 1 0 1 2 1 0 1 2 0 1 1 2 1 0 1	Дж. Къ. 3. ФІ. Т. 2

Революцэм и зэрыхьзэрийр здынэмыса щІыпіэхэр япэм хуэ-дэу мамыру мэпсэу: мэлажьэ, мэшхэж, пщэдей махуэм къапигъаплъз Іуэхум и унафэ ящі. Уры-сеймкіэ къиіукі хъыбарым зы-къомри егъэгузавэ, ауэ итіани, ярэби, ди деж къэмысынкіэ хъуну піэрэ жаіэу, апхуэдэ гугъэ зыщі-хэри щыіэщ.

Къызбрун Бахъсэн псышхуэм и Іуфэм щыпсэу Бештокъуэ Іэсхьэд и уна-гъуэм ехьэжьауэ хьэгъуэлІыгъуэшхуэ щокіуэкі.

Іэсхьэдрэ Бэлыкуейрэ шіалишрэ хъыджэбзитхурэ яІэт. Нэ-хъыжь Май (май мазэм къалъ-хуат) пащтыхьым и дзэм офицехэтт. Нэхъыбэм Бытырбыху

Къасымрэ Тіалэрэ Псыхуабэ инженеру щеджэхэрт. Гуащэ-гъагъ, Бижан, Цацэ, Гуащэдахэ, Лолэ сымэ пщэфІэным, дэным зэрыхурагъасэм нэмыщІ, тхэнми, еджэнми, урысыбзэми хура-

гъаджэрт. Зэшыпхъухэм я нэхъыжь Гуащэгъагъ и фызышэти, хьэгъуэ-лІыгъуэ зыхуащІыр арат.

лын ыуз зыхуащыр арат. Хьэщіэхэм яхэтщ Дагъыстэ-ным, Шэшэным, Шэрджэсым, Іуащхьэмахуэ лъапэ щыпсэу балькъэр лъэпкъхэм ящыщхэр. оалькьэр льэнкьэм нщыщаэр. Хьэтюхъущокъуэ пащтыхьыр, езы Ислъэмейм япщ Наурыз сы-ми, я щхьэгъусэхэр, я бынхэр я

гьусэу, къеблэгьахэщ.
- Фызышэр къэсащ, фызышэр къэсащ, - жаlэурэ абдежым псори къотэдж.

- Шы пліырыплі зыщіэщіа тешанкіищыр куэбжэпэм къыщыу-выіэри, хьэщіэхэр къикіащ.

выі эри, хьэщі эхэр кыкіащ.
Уэлэхы, тешанкі з кызэрыкіуахэри мыбэлыхь, шыхэри
лъэпкъыфіхэм ящымыщ. Сыту
піэрэ а Тохъутэмыщей Кізбышэм
Бештокъуэ Ізсхьэд дилъэгъуар?

 Абы щхьэкіэ фымыгузавэ,
 іэсхьэд ищіэр ищіэжу мэпсэу, фызышэ джэгур здекіуэкіым, апхуэдэ псалъэмакъ шэхухэр щэхухэр адэ-модэк із щызэхэпхырт... Фызышэм я ежьэжыгъуэр къз-

сащи, псори къотэджыж

Щыхубз гупыр, Бэлыкуей япэм ту, Гуащэгъагъ деж щІыхьэри, сэлам ирахыжащ.

- Мамэ, сэ иджыри си ныбжь нэсатэкъым, си адэр щхьэ пlа-щlэрэ, - гъыурэ анэм зыкъ-ришэкlащ адыгэ фащэ хужьыбзэр щыгъыу пліанэпэм дэт Гуагъагъ. А си хъыджэбз цІыкІу, хъун

хуэдэ къыщыкъуэкіым и деж, щхьэ зыпіэжьэн хуей? Усабииж-къым, уи дэкіуэгъуэ дахэш. Щіалэри щlалэ екlуу жаlэ. Адрей уи шыпхъухэри уэ пхуэдэу lэтауэ ед-гъэшэнкъэ, - абы къыфlигъэкlа-къым анэми. А дакъикъэм псори зыпэплъа Май къыщІохьэж. Псо ри гуфlэу щіалэм пежьащ. Ар хьэгъуэліыгъуэм кърихьэліэжы-ным псоми я гугъэр хахыжат.

Май пхъуантэр зэтрихри, дарий щэкі дыгъэпс плъыфэр, дыщэ, дыжьынхэкіхэр псоми яхуигуэшащ.

ЯІэлыхь сыту удэлъхуфіыщэ уэ! - хъыджэбз ціыкіухэм Іэпліэ къыхуащі зыщамыгъэнщіыжу.

кызкуаці зыіцамыі ыянцыжу.
Шыіэм я зырызу зэрыльагьухэрт унагьуэр. Фіыгьуэ куэдкіз
Тхьэшхуэр къахуэупсат. Ауэ хэт
ищіэнт, зэгуэр а псори зэтекъутэжыну...
Шэсыжыбжьэ Іэнэр къаухуауз

фомахъсымэм къигъэжана нэ-хъыжьхэр хъуахъуэрт. Лъэны-къуитІри ІэщхьэубыдыпщІэ уэрфызышэр зэІэпыкІхэри, дэкІыжащ

Ицжьрей хьэгъцэлІыгъцэ

«Бахъсэн ацзым пшагъцэр щхьэщытщ» повестым щыщ пычыгъцэ

Бештокъуэхэ я унагъуэми хьэщіэхэми апхуэдэ хьэгъуэліыгъуэ щащіын зэман къызэрымыхъужынур дауи ямыщ арэ?

хашІыкІышхуэ Къапаппъэм къапэтитээм хащыкнышхуэ щымы!эми, псори зыгуэрым иригузавэрт, зэманыр пlейтейт. Шэшэным щыщ Ахъмэт ныбжьэгъуфју, ныбжьэгъу пэжу јэсхьэд ијэт.

.. Хъыджэбз нэхъыжь цІыкІумкіз си гүр зэгьащ. Ауэ мыдрей-хэм я Іуэху зэрыхъунур Тхьэм ещіэ. Я насып къэкіуэгъуэщ. Къытпэплъзу жыхуаіз зэманым псори зэхикъутэжыну къыс-щохъу, - хэплъащ зи пхъур езы-

- Пэжу, ущіэгузэвэн хъыбархэр къокіуэкі. Зэрыжаізмага У къокјуэкі. Зэрыжаіэмкіз, Урысейр зэрызохьэ... Ціыхубэр къеб-гъэжэжьэн щхьэкіэ акъылышхуэ ухуейкъым. Псом нэхърэ нэхъ губзыгъэу зыкъызыщыхъуж гуэр лъагапіэм докіуейри, ціыхухэм я щхьэр пціыкіэ екудэ, - жиіащ Ахъмэт. Иужькіэ ахэр щіокіри, балконым ит шэнтжьей шабэм иотыскъэ. Іэсхьэд фіэфіт шорда-къым ису жылэм яхуригъэщі мэжджытышхуэм еплъын.

- Мы къекіуэкіым и пэжыпіэм Бытырбыху къикіыжа Май нэхъ щыгъуазэу къыщіэкіынщ, - псалъэмакъ зэпагъэуар иублэжащ Ахъмэт. Абы хэту Май къахыхьэри Іуэхум хищ Іык Іымк Іэ ядэгуэшащ. Іэсхьэд хузэгъэзах цІыхум къилэжьа и хузэгъэзахуэртэкъым мылъкур эрытепхыну щІыкІэр. Іэсхы ди Ахъмэти иджыпсту зыщыгу-гъыр зыт - а зэрыхьзэрийр я щіыпіэм къэмысу ужыхыжынкіэ зэрыхъунурт. Іэсхьэд и щіалэ нэ-хъыщіитіым, Тіалэрэ Къасымрэ, пщіантіэр ягъэкъабзэурэ, куэб

жэлэм нэсауэ мэлхъанкіэ. Гъуэгум адэкіэ мывэшхуэм я гъунэгъу Лутіэ тесщ.

г вунаг ву лутіз тесщ.

- Феуэ, феуэ, фылажьэ зэ-къуэшхэр.

- Укъыдэплъу ущымысу уэри укъыддэ!эпыкъуамэ арат, - же!э Къасым, мор зэрыlуэхуншэр Къасым, мор зэрыlуэхуншэр илъагъурти.

ал Бурти. Арат узыхуейр? Пщыліу фиіэр

къывэмэшІэкІрэ? къывэмэщіэкірэ?
- Ахэр пщылікъым. Къыддэіэпыкъуу аращи, лэжьапщіэ ядот. Уэри укъыддэіэпыкъунумэ ухуитщ, и пщІ эри уэттынщ

- Ущыгугъынти уэ абы! Нобэ е пщэдей фыкъызыщІахуну унэм

зевмыгъэлІалІэ.

зевмыгъэлиализ.

- Игъащіам умылэжьауэ, гугъуи уемыхьауэ, мылъку хьэзырым укlузу ухэтіысхьэну ухуейт?!

- Уэлэхьи сыхуеймэ-тіэ. Ар емыкіуу къэплъытэрэ? Лэжьыгьэ папшіз игъащіам си пщіанталс къекіуакъым. Согупсысэри, икъукіэ тэмэму сыпсэуащ. Гугъу уемыхьу, уи къаруи хэмыкіуадэу къулей ухъуныр си щхьэкіэ Іуэху Іейуэ къэслъытэркъым...

А псалъэмакъыр зэхэзыха щхьэгъусэм Лутіэ хуигъэдэльащ иІыгъ башыр, сыту умыукІытэрэ мы унагъуэм дэ къытхуащіэм и ужькіэ апхуэдэ уи жьэм къекіуэну

ЛутІэ хүэдэхэр күэд хъурт. Къалутіз хуэдэхэр куэд хьурт. Къа-хуэмыгъэсу зыпэплъа, куэдкім зыщыгутьа революцэр Лутіз и дежи къэсащ. Аршхьэкіэ, фіы-гьуэ къыщагъэгугъам щыщу абы къылъысар зы жэмыжь за-къуэти, «кулак» фіащу ар къызыт-рахам я деж пщыхьэщхьэ къэс куржылт танжеу

Езыри и шхьэгъусэри лыгъэр къыщіэмыкіыу колхозым кіуэн хуейуэ къыхуагъэувати, къыкіэрыху хъунутэкъым

рыху хьугу тэквым; Мазэ иримыкъукіэ кіуауэ Лутіэ колхозыр къыіэщіэужэгъуащ. Кіуэнуи хуэмейуэ, мыкіуэуи къыщыхуамыдэм, колхоз правленэм

уэлэхьи рифэлуцэм и унагъуэбжэр хүишіыжамэ, кіэлъхуозти-мэлхоэти жыхуэфдэм аф1яка сымыкіуэн. Сыкъызэры-вгъэгугъа ф1ыгъуэ къомыр дэнэ щы19? Зы жэмыжь арм щыіз? Зы жэмыжь, ари жьы дыдэу, къызатати, дыкъимыдэу я деж мэкіуэж. Хьэрэхьуп пыіз фы-хъужауэ, Бештокъуэхэ я унэм зышіэвгъэзэгъарэ игъэшіейкіыжауэ шэнт щабэм фису, сэ дыгъэм сижьэжауэ, сылажьэу фызы-хуейр арат?! Бештокъуэхэ я фы гъуэр дэнщыіэ? Зэфлъэфэліэ-

Тхьэмыщкіэм дэнэ щищіэнт а къипсэлъам кърикlуэнур - жэ-щым щlашри, лъэужьыншэу

ягъэкІуэдащ. Революцэ зэрызехьэр Къэбэрдейм нэхърэ Шэшэным нэхъ щіэх нэсати, ціыхухэм зызда-гъэзэнумрэ я іуэху зэрыхъунумрэ къахуэщіэртэкъым. Шэшэн унагъуэр благъэ зышІа Бештокъуэхи абы иримыгузавэу щыттэкъым. Хуэщlауэ псэухэр гузэвэгъуэм

хэхуати, къакіуэу я мылъкур щытрахынум ежьэхэрт. Пщэдджыжь гуэрым Ахъмэтхэ я деж джыжь гуэрым Ахъмэтхэ я деж ліы гуп къыдыхээри, Іуэм и Ізщхэр дахуну кърагъэкіащ. «Кхъыіз, нэгъуэщі мыхъуми, зы жэм къытхуэвгъанз», жиіэри абыхэм япзуващ Ізсят, Ахъмэт и шхьэгъусэр

 Мыхэр псори ривэлуцэм ейщ, - жиіэри ліы фіыціэ гъумыр ізсят къеіунщіри, ізуэлъауэшхуэ ищіу ціыхубзыр щхьэкіэ техуащ. Щхьэтъубжэм къыдэплъу ар зылъэ-гъуа Исуф къыщіэжри, ліыр иубэрэжьу щіидзащ. «Дэ дыри-вэлуцэщ», -жиізурэ гупым ящыщ гуэр кlэрахъуэкlэ къеуэри, лажьэ зимыlэ щlалэр къиукlащ.

Іэсят лъэгуажьэмыщхьэу тіысри, и Іитіыр уафэмкіэ ишиящ: «Ди Тхьэу Тхьэшхуэ, уи нэлатыр мыбыхэм ятебгъэхуэну сыно-

Уафэхъчэпскіыр шіэту асылафэх вуэнсківір шіэту асы-хьэту уэшхышхуэ къригъажьэри, революцэм и ліыкіуэхэр піащіэу ежьэжахэщ. Дыгъуасэ унагъуэ ежьэжахэщ. Дыгьуасэ унагьуэ насыпыфіэу псэуамэ, нобэ ціыху ізужькіэ мыгъуагъэ псори зэуэ къытепсыхат а ціыхуа тхьэмыщкІэм. Гъунэгъухэр къакіуэурэ къельэіукій унам яхущіыхьэжыртэ-къым ар. Исуф и хьэдэр Іуахыну-ти, зыри иригъэіусэртэкъым. Анэм хузэфіэкіынур игъэунэху хуэдэ, уэшхыр щіигъэхуабжьэ мыхъумэ, кіащхъэ имыщіу махуицкіэ къешхащ.

Іэсхьэдрэ Бэлыкуейрэ я унагъузри зэхэст жаlэнури ящlэнури ямыщlэу. - Згъэзэжу дзэ къулыкъум сы-

хыхьэжмэ, нэхъ тэмэму с гугъэщ, фыарэзыуэ щытмэ, жеlэ Май, адэ-анэм еплъурэ.

- Уи гъусэхэм уахыхьэжмэ, нэхъыфіу къыщіэкіынщ. Мыбы пащтыхыдзэм хэтащ, къулейщ, жаіэнурэ къыпщысхыынукъым, си щіалэ, - жеіэ Бэлыкуей.

си щіалэ, - жеіэ вэлыкуеи. Асыхьэту тешанкінті къыіуохьэ. Ізсхьэд и къуэшхэр, я щхьэгъусэхэр ящіыгъуу, къэкіуауэ арат, адэкіэ я Іуэхур зэрыххьунум унафэ тращіыхьын мурад яізу. Зэрыжаізмкіэ, Сыхъум мыпхуэ-

дэ гузэвэгъуэ щыІэкъым.

Тыркуми куэд Іэпхъуэжу жаlэ, гузэвэгъуэм умыгъэщІэн щыІэ-къым, сыт хуэдизу уи лъахэр фіыуэ умылъагъуми, ауэ ар дэ тфіэкъэбылкъым, хамэ щіыпіэм къащыпэплъэр зыщіэр хэт - апкъащынэнтвэр зыщтэр хэт - ан-хуэдэут лъэпкъыр зэрегупсысыр. Дауэ мыхъуми, ахэр нэхущым гъуэгу теувэну зэгурыlуахэщ, хэкlыпlэу къахуэнар арати. Ауэ унагъуэр я лъахэм къинэжащ, адэкіэ къэхъунум пэплъэу. Ізс-хьэд мурад ищІащ Налшык, Къалмыкъыр щылажьэ унэм

ульскуу эхэм къэкlуар щыж-раlэм, къыщlагъэхьэну унафэ яхуущащ.

Еплъыт, еплъыт мы хьэщіэ къытхуэкІуам. Бештокъуэпщыр къэкІуащ, - жиІэурэ БетІал къы-пежьэри, сэлам кърихащ.

Іэскьад мащізу дыхьэшхри: «Уэлэхьи, игъащізм сымыпащ-тыхьа» -жеіз.

- Умыпащтыхьми, уакъыкіэры-хуркъым, жиіэурэ стіолым шэн-тыр къыхущіегъэкіуэт. - Ди вождь

щымытахэм нобэ дүнейр яйщ.

щымытахэм нобэ дунейр яйщ, Егъэлеяуэ ціыху телъыджэщ, и къэралым и мызакъуэу дуней псор насыпыфіз ищіыну апхуэдэ мурад иізш... Уз абы теухуауэ сыт жыпіэнт Бештокъуэ и къуэ? - Сэ абы сыт хәсщіыкірэ? Му-радыфі иізщи, хъарзынэш. А lyахур къызгурыіуэркъым. Зыри хэсщіыкіыркъым, икіи къызгу-рыіуэркъым. Тхьэм зэриухам хуэдзу псори хъунщ. - Тхьэ псальэр дялэкіэ жумы-

- Тхьэ псальэр дяпэкіэ жумы-ізмэ, нэхъыфіщ. Ар зыми илъэ-гъуакъым. Дяпэкіэ дызыщыгутъын, дызэдэјуэн хуейр ди вождь лъапіэращ. Укъыщіэкјуар сыт жыпіат? - Іэсхьэд жиіэнуми хуни-мыгъэсу и псалъэм пещэ. - Революцэр зымыдэхэм я шхьэр нэхъ щіэхыу дахмэ, нэхъыфіыр аращ. Абыхэм я щіыпіэм щащіэжын щыІэкъым. Ди вождь лъапІэм апхуэдэхэм дащымысхьыну жи-Іэр аращи, мыбдежым сыкъыща-гьэтІысакІэ, дымыгъэзащІэу хъурэ? Дауи, хъунукъым. Дуней хвурэ г Дауи, хъунукъым. дунеи псом цыхуу тетыр ихъэхуиту, зэ-къуэшу, зэхэгъэж щымы арэп сори зыхуэдэу игъэпсэуну хуейш, Атlэ апхуэдэ игъащіэм къэхъуауэ пщіэжрэ? - жиlэурэ и нэээв цыкіухэр ізсхьэд къытриубыдауэ къопть. Ди вождь лъапіэм жиlар чагъэзэшым жышпых хуюхар. хуэгъэзэщІэну къыпщыхъуркъэ?

 Сыткіэ сщіэн, сціыхуркъым, сыхуэзакъым. Ахэр псори мурад хъарзынэщ.

- Вождым жијамэ, зэфјэкјаш, -- вождым жигамэ, зэфгэкгам, и щхьэр гъунэгъу дыдэу къре-хьэхри: «Сэр щхьэк!э жа!эр сыт?» - щэхуу къоупщ!. - Жыс!эмэ, псэууэ сыщ!эк!ы-

Къалмыкъыр зэрыгубжьам гу лъыптэрт, ауэ, губжьами, укъызо-гъэгугъэ жиlащ.

ЩІэныгъэ зыбгъэдэлъхэмрэ, лъэпкъыр иригушхуэу лІыгъэ зыхэлъхэмрэ... Ізсхьэд и пса-лъэхэр зэпигъэури, зытІэкІурэ щыса иужыкІэ и щхьэр гъунэгъуу дэу пищащ: фіыуэ умылъагъуу жаlэ! ирихьэлІэри, шэху ды

..... - Іэсхьэд ирита жэуапыр и гуапэ хъуауэ къэтэджри: «Ахэр фіыуэ щіэслъагъунур сыт? Фіыуэ ялъа-гъур ціыхубэщ», - жиіащ. Пщіэжрэ, илъэс зыбжанэ ипэкіэ, джэгум дыщыээхуэзати! Урыс генерал гуэр къэкlуауэ, къажыхыурэ ягъэхьэщ эрт. Революционер щалэ хъыжьэхэм джэгуи хуащІыркъыми икІи ягъэхьэ

щіэркъым... Іэсхьэд Бетіа я деж къыщіэ кіуар революцэм и ціыхухэм Іаха сыхьэтырт. Ар и къуэ Май и ты-гъэти, фіэкіуэдыну хуейтэкъым. Къалмыкъым гу лъитат сыхьэтыр къалмыкъым гу лъитат сыкъэтыр зыми емыщхьу зэрыгельыджэ гуэрым, ауэ, дауэ мыхъуми Ізсхьэд къыхумишиижащ, щысфэеплькіэ зехьэ, жиіэри. Ізсхьэд сымэ зэрыкІуэжыр бгы гъуэгут, мэз щіагът. Шууиті мэзым къыхэкіри, тешанкіям и пэм къмувахэщ, сыкъэтыр къащтэ, Бештокъхва и зарызейхал картия по токъуэ, ар зэрызепхьар куэдщ, жаlэри. Іэсхьэд куэдрэ емыгупсысу къыгурыlуащ сыхьэтыр къезытыжам и деж зэригъэ-

КІЭБЫШЭ Лилэ.

КъБР-м шы Із МВЛ-м и Мелико-санитар частым и унафэщІхэмрэ лэжьакІуэхэмрэ зызыгъэпсэхуну къалэным пэрыкіыж дохутыр-оторинолоринго-лог Щауэ Ларисэ Феликс и пхъур ягъэлъэпіащ, ефіакіузу, зэіузэпэщу псэуну ехъуэхъуащ.

ИЛЪЭС 33-рэ ипэкІэ медико-санитар илть эс ээ-рэ инэкіз медико-санита участым къэкіуащ Ларисэ икіи япэ ма-хуэхэм щегъэжьауэ и Іэнатіэр ири-хьэкіащ и лэжьэгъухэми зэіэзэхэми пшІэ къыхуашІу.

пщів къыхуащіу.
Ларисз и адэ Щауэ Феликс Хьэзиз и къуэр, Аруан районым и ОВД-м и унафэщіу щытар, щізхъуэпсырт и сабий

Илъэс 33-кІэ дохутыру лэжьащ

закъуэр езым и лъагъуэм ирикІуэным. КъБКъУ-м и медицинэ факультетыр ъиухри, Ларисэ яхыхьащ МСЧ-м и гуп зэкъуэтым. Ар къахэщырт и гулъытэмкіэ, нэхъри зиужьыным зэрыхуэпаб-гъэмкіэ, зэіэзэн хуейр щытыкіэ гугъу щитым деж ар псынщІзу икІи лэжьы-гъэм зэрыхищІыкІыр наІуэу Іуэхум

пэрыхьэрт. Медицинэм хуиlэ лъагъуныгъэр абы и

къуэхэм ябгъэдилъхьащ и щхьэгъусэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щІыхь зиІэ и дохутыр Елчэпар Мухьэмэд Музэчыр и къуэр щІыгъуу икІи и фІэщ мэхъу я къуэрылъхухэми дохутыр къазэрыхэкІынур.

Уи пэжьыгъэмрэ къыхэпха Іэшіагъэм узэрыхуэпэжымрэ медицинэм и иджырей шіэблэм я дежкіэ шапхъэ ирехъу. Гум къыбгъэдэкІыу сынохъуэхъу узыншагъэ быдэрэ гъащІэ кІыхьрэ, гуапагъэрэ гуфІэгъуэрэ уиІэну, - жиІащ КъБР-м шыІэ МВД-м и медико-санитар частым и унафэщІ, къэрал кІуэцІ къулы-къум и полковник Щоджэн Ахьмэд.

Хъуэхъу псалъэ гуапэхэм къыхыхьащ Ізнатіэм и гупри. Ларисэ удз гъэгъа-хэмрэ гукъинэж щыхъуну тыгъэхэмрэ

иратащ. Щауэ Ларисэ МСЧ-м и унафэщіхэм фіьщіэ яхуищіащ къыхуащіа гулъытэм папщіэ, жиіащ медсанчастым и гупым ехъуліэныгъэрэ зэіузэпэщыгъэрэ яіэну зэригуапэр.

УАРДЭ Жантинэ.

• Псэущхьэхэр

и инагъыр метри 3-м, и хьэлъагъыр килограмм 570-м ноблагъз И щхьэр піащэш, бжьакъуэ піащіэ инрэ тхьэкіумэшхуэрэ тетщ. Ди зэманым бланэхэр щопсэу Урысейм и мэзышхуэхэм. Гупурэ къыщакіухь щыіэщ, ауэ щхьэ закъуэуи мащіэрэ уарихьэліэркъым.

Бланэм и бжьакъуэхэр щымахуэм тоху, гъэмахуэм къытокіэж. Абы и лыр Іэфіш, гурыхьщ, и фэр инщ, быдэщи, ціыхум къе-гъэсэбэп, и бжьакъуэм хьэпшып зэмыліэужьыгъуэхэр къыхашІыкі.

• Фэ фщіэрэ?

НысащІэзэгуэгъэп

Адыгэхэм яхэлъа хабзэщ. НысащІэм зы илъэскІэ унагъуэ Іуэху адыгэхэм якэльа хаозэш, нысащым зы ильэсків унагьуэ іузху ирамыгьащізу шытащ. А піальэр дэкіауэ нысащізр япау псыкьа щашэм деж чысэ, бэльтоку, гъуджэ ціыкіу, мажьэ, нэгъуэщі жьэпшыпхэр кърагъащтэрти, здэкіуэм къыхуэзэ ціыхухэм ахэр ирырагьэтырт. Алхуэдэу щіащіыр япау нысащіэр ціыхухэм щахуэзэм деж «пэгун нэщікіз іущіащ» жрамыгьэіэн щхвэкіэт. Псы къихьу къышыкіуэжкіэ, къыхуэзэхэм псыр фіракіуту аргуэру псыхьэ ирагьэгьэзэжыну хуитт. Алхуэдэурэ, нысащіэр зэрагьтых м боризовську калиром и положностью положно

, от повльвы прагьы вэзэжыну хуитт. Апхуэдэурэ, нысащіэ́р зэ́-гуагьэпу, и бэшэчагьыр къащіэну и псыр зыбжанэрэ щыфі-ракіутык щыіэт.

хабзэр кіуэдыжащ XX ліэщіыгъуэм и 30-40 гъэхэм.

ШатэпскІэ гъэбэкхъа джэдыщІэ

Джэд гъэкъэбзар Іыхьэ-Іыхьэурэ зэпкърах, хьэкъущыкъу лам иралъхьэ, шыгъу трагъэщащэ, фІыуэ зэlащІэри и щхьэр тепіауэ щагъэт. АпщІондэху шы ву грагыздаца, гринуз загацтари и щкыр тепlауэ щагызт. Апщіонджу шыуаным ит тхъу къэплъам Іупщіз цыкіуурэ бужыныху халъхьэ, зэlащізурэ мафіз ціыкіум тету ягьэлыбжыз Тхъуэплъ мэхъу щыжаіэм, шыбжий плъыжь сыр хьэжа хадзэри, зэlа-щlэурэ зы дакъикъэ хуэдэкlэ ягъэлыбжьэ. Абы джэдыл шыуар халъхьэ, зэlащlэурэ шащхьэ щlакlэ, и щхьэр трапlэри, хьэзыр хъуху ягъэбэкхъ, мафІэ щабэм тету. Хьэзыр хъуа ерыс-къым джэдгын траудэ, и щхьэр трапіэжри, дакъикъэ зытхухкіэ шагъэт. пізжри, дакъйкъэ зыіхуклэ щагьэт. Зэрызэщіэльу тепцэчым иральхьэри, пщтыру яшх. Піастэ, чыржын, мэжа-джэ, хьэліамэ, щіакхьуэ дашх. Къзу-атщ, іэфіш, гурыхьщ. Шатащхьэ щіакіари шыпсым ещхьу щіэтщ.

CALLIS TICARS

жальжьэхэр (ціыхуиті іыхьэ): джэдылу – г 500, тхъууэ – г 40, бжьыныху укъэбзауэ – г 30, шащхьэу – г 350-рэ, шыгъуу, шыбжийуэ, джэдгыну узыхуейм хуэдиз.

КЪУБАТИЙ Борис

Тхыгъэ кІэщІхэр

Псоми къежьапІэ **ДЕІВ**

Щхьэрыуауэ мэзым щіэт щыхь шырыр дыгъужьхэм япэщіэхуэн-кіэ зэрыхъунур ищіэрти, щакіуэм къиубыдри унэм къихьащ. Щыхь шырыр ціыкіут, иджыри къэс и анэм шэкіэ ипіат, нэгъуэщі зыри хуэшхыртэкъым. Щакіуэм и му-радт ар бжьэфкіэ жэмышэ ири-гъафэурэ ипіыну. Арщхьэкіэ

гьафэурэ ипіыну. Арщхьэкіз іуэхур нэгъуэщіу хъуащ. Пщыхьэщхьэм щакіуэм илъэ-гьуащ я хьэбэ лъхуагъащіэм щыхь шырыр щіэфу. Хьэр ма-мыр дыдэу щылът, абы къе-плъу. Щакіуэм ар имыгъэщіа-гъуэу къэнэнт? Игъэщіргъуаца-гъуэу кэнэнт? Игъэщіргъуаца-гуфіыкіа фіэкіа, я гугъу ищіа-къым.

Хьэбзым щыхь шырыр ипІащ мазэкіэ, Іус, мэкъу щабэ ишхыф

Апхуэдэ гущІэгъу яхэлъамэ аратэкъэ, нэгъуэщІым я бын япІын дэнэ къэна, езыхэм къа-лъхуахэр я бгъэм зэи щІэзымыvеблэмэ хыфІэзыдзапэ анэ куэдым...

Зэманыжьым псэуа тхыдэтх-эм, тхакіуэхэм я ІэдакъэтхакІуэхэм

щІэкІхэм уащрохьэлІэ щаккам уащрохьэлгэ содом мыгэрысэхэм ягеухуа хыбар-хэм. А мыгэрысэхэр я теплъэкіэ икъукіэ дахэщ, уемыхъуэпсэн-кіэ ізмал имыгэу. Ауэ, гъэщіэ-гъуэныракъэ, къыпыпчыну узэрегузу, ахэр гугъуэрэ яжьэрэ мэхъу. Угупсысэнумэ, мыбы хэлъщ узэгупсысын.

Прозэу тха усэр япэ дыдэу урыс литературэм къыхэзыгъэ-хьар Тургенев Иванщ. Ар, да-уи, щыгъуазэт а жанрым иту тха усэхэр франджы литературэм зэриlэм. Псалъэм папщlэ, усакіуэ ціэрыіуэ Шарль Бодлер апхуэдэ тхылъ псо къыдигъэкlат. Абы фіищат «Прозэу тха поэмэ діыкіухэр» жиізу. А жанрыр иджы ди адыгэ литературэми къэсащ. Аращ - зыщіыпіэ къимыкіауэ зыри щыіэу къыщіэкіы

Нэщхъеягъуэ имылъагъуу къэхъуа цІыхум куэд къыгурымы-Іуауэ, зыхимыщІауэ къонэ. Аралуауа, зыхимыщцауа кона. Арагьэнщ педагог ц!эрыlуэ Сухомлинский В. А. куэдрэ жи!эу щ!ыщытар ц!ыхур бгъэсэн папщ!э, гуф!эгъуэм, нэщхъыф!агъэм хуэдэ дыдэу, гуауэри зыхищ!эу къэгъэхъун зэрыхуейр.

Тхакіуэм и лэжьыгъэр зэрыгу-гъур къигъэлъагъуэу мыпхуэдэу итхауэ щытащ Фицажеральд итхауэ щытащ Фицджеральд Скотт: «ФІыуэ утхэныр – уи бэуэныр щыбгъэтауэ псы щІагъым ущесыным ещхьщ».

лъэ ІэфІыр мэгъущІэри, пса-лъэ ... мэщІытэ. **17**. Пэжым ...

ирещІ. 18. Хьэндыркъуакъуэрэ «сызыхэс псыр кууащэрэт»

КЪАГЪЫРМЭС Борис.

• ГушыІэ

Реш еахШ къытепхьэрэ?

Щхьэбаринэ Къасбот къуажэ псом я унафэщІт. Ауэ ар езым и унагъуэм щыпыпхэт. Абы и фызым бжыпэр фІиубыдати, бауапІэ къритыртэкъым. Иджы фызым и унафэкІэ уна-

иджы фызым и унафэкіэ унагьзуя саурт.
Къасбот и къуажэгъухэр а Іузхум икъукіэ фіыуэ щыгъуазин, ціл-щільыурэ къызыпатьагьэіукіырт: «Зи унагъуэм унафэ хуэзымыщіыжыф цыхур къуажэ псом я ізтащхьзу ягъзувауэ драгъзук!» Апшідыхур мыр бампіэр бампіэх щхьзу ягъзувауэ драгъзук!» Апщіондэху ліыр бампіэм ихырт. Къасбот и щхьэгъу-сэм иужь дыдзу иджыри зэ епсэлъэжыну мурад ищіащ. - Сэ сыліщ, ныбжькіи зы хьэнтхъупс шынакъкіи сынэ-хъыжьщ. Ауэ щыхэукіэ, уна-

хъыжьц. Ауэ щыхъукіз, уна-гъузм унафэщіу исын хуейр сэращ. Унагъуэм унафэщіи-ті ис зэрымыхъунур зыщумы-гьэ-тъупцэ! Аращ къуажэ къэс, район къэс, область къэс зы унафэщі фіэкіа щіамыгъэув-

Уэри зыщумыгъэгъупщэ, тіасэ ціыкіуу сиіэ, а унафэщіхэм ящыщ дэт-хэнэ зыми и пщэ дэлъ къалэшэ. ныр щыхуземыхьэм деж зэрыщхьэпрагъэдзыр. Ар зызэрыщхвэпраг вэдзыр. Ар зы-уэ. Етіуанэрауэ, уэ къуажэ псо щыпхузехьэфкіэ, сэ ди уна-гъуэ ціыкіу закъуэм и унафэ схуэмыщіыну щхьэ шэч къыте-

ворот... Абы иужькІэ Къасбот и ІитІыр иІэтыпащ, ину хэщэтыкІри... ДУДАР Хьэутий

• ЖыІэгъуэхэр

Насыпым цІыху зэхэгъэж ишІыркъым

Дунейр хуитщ, жьантіэмкіэ

уемыкъумэ. ♦Къулыкъуншэм нэхъыбэ

Къулыкъуншэм нахъыоз
 елъагъу – къылъысыху.
 Дэнэкіз зыбгъазэми уи пащхьям къиджэразэ зи хабзэр улъыхъуэжмэ, уэздыгъз нахукіи бгъуэтыжыркъым.
 Насыпым ціыху зэхэгъэж ищіыркъым.

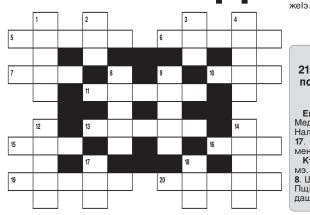
Ухэдэ-ухэмыдэми, къыпхуи-ухар къыплъос.
 Зи щхьэ къэзыгъэпцІэжри

БЕЙТЫГЪУЭН Сэфарбий

Псалъэзэблэдз

Екіуэкіыу: 5. дзыгъуэкІэ лыхъужьщ. 6. ПыІэ зыщхьэрыгъ псори 7. Зы ... шкіэщ, етіуанэм жэмщ. 10. ... щесам лъзужь щыющ. 11. Пщащэ гъум теубгъуэн и13. Нащэр мыхъунумэ, ... мэхъу. **15**. ... нэхърэ еплъ нэхъ Іэзэщ. **16**. Уи бын фіыуэ зыльагъум уи щхьи фіыуэ ельагъу. 19. Шыфіыр ныбжьэгъуфіым ... 20. ... эдэщымыіэм насыпи щыіэ-

Къехыу: 1. Зымышхыжын и мэкъумэш ... 2. Зым ищіэр щэхущи, ... ящіэр нахуэщ. 3. Іей ... фіы хъужыркъым. 4. ... пціанэ хъуркъым. 8. Уи ... зэвмэ, дуней псор зэв къыпщещі. 9. Псы Іуфэм Іусыр есыкіэкіэ ... 12. ... и Іуданэ кІыхьщ. 14. Пса-

Зэхэзылъхьар БИЦУ Жаннэщ. Жэпуэгъуэм и 21-м ди газетым тета псалъэзэблэдзым и жэуапхэр:

Екіуэкіыу: 1. Къэжэр. 3. Медан. 7. Уэм. 8. Щыкъу. 10. Нал. 11. Пщащэ. 16. Щіэр. 17. Хулъэ. 19. Дыху. 20. Йемен. 21. Чэщей.

мен. 21. чэщеи. Къехыу: 1. Къауц. 2. Жу-мэ. 4. Данэ. 5. Нало. 6. Чы. 8. Щащыху. 9. Къупщхьэ. 12. ПщІий. 13. Гурым. 14. Къу-дащ. 15. Тхуей. 18. Лъэ.

Литературэм и хъуреягъым

палшык дэг къэрал концерл гъэлъэтъуапіэм къышызэіуах-ри, Кавказ Ищхъэрэ феде-ральнэ щіыналъэм и тхакіуэхэм я зэхыхьэ махуищкіэ ди рес-публикэм щекіуэкіащ. Урысейм и ТхакІуэхэм я зэгухьэныгъэхэм я ассоциацэм (АСПИР) къызэ-ригъэпэща Іуэхум кърагъэблэгъат тхакіуэхэр, усакіуэхэр, зэдзэкіакіуэхэр

ЗЭХУЭСЫМ зыкъызэрыхуагъаза псалъа кърагъахьащ Урысей Федерацэм щэнхабзэмкіэ и министр **Любимовэ Ольгэ**, УФ-м бжыгъэр зи лъабжьэ зыужьыны-гъэмкіэ, связымрэ хъыбарегъа-щіэ іэнатіэхэмкіэ и министрым и къуэдзэ **Шэрджэс Бэллэ**, УФ-м и Президентым шэнхабзэм ехьэл а Іуэхухэмкіэ и чэнджэщэгъу Тол-стой Владимир. Урысей тхылъ союзым и унафэщ! Степашин Сергей сымэ.

Фізхъус псалъэкіэ зэіущіэр къызэіуихащ КъБР-м щэнхаб-зэмкіэ и министрым и къуэдзэ Карчаевэ Іэминэ.

карчаевэ ізминэ.
- Ди гуапэщ мыпхуэдэ зэіущіэ дахэ Налшык зэрыщекіуэкіыр. Мы махуэхэм ди республикэм щызэчэнджэщынущ, литературэ шраныгьэм щыхагъэхъуэнуц тхакіуэ ныбжыыщіэ куэдым. Іуэ хур къызэзыгъэпэщахэм фіыщіэ луэфащэщ тхакіуэ ныбжыыщіэ зэчиифіэхэм я тхыгъэхэр дунейм къытехьэным зэрелэжыым теухуауэ. Кавказ Ищхъэрэм иіэщ духуауз, кавказ ищлэрэми изы ду-ней псом зи ціэр щыіуа тхакіуэ, усакіуэ лъэщхэр: Кіыщокъуэ Алим, Кулиев Къайсын, Гамзатов Расул, Къэшэж Иннэ, Зумакуловэ Танзиля, нэгъуэщІхэри. Абыхэм я тхыгъэхэр куэдым я щапхъэщ. Сэ къызолъытэ нобэ литературэм къалэм къыхуэзыщтэхэм фи пщэм жэуаплыныгъэшхуэ къыдэхуэу. Мис а усакІуэшхуэхэм лите-

хузу. мис а усактуэшхүзжэм лине-ратурэм хэльхэа хэугъуэфЫ-гъуэм хэвгъэхъээн хуейщ. Зэхыхээр Іуэху дахэхэмкіэ гъэн-щіауэ, щіэныгъэ куу хэлъу екіуэ-кіыну, ехъуліэныгъэ фиіэну си

щіауэ, щіэныгтээ куу хэлъу екіуэ-кіыну, ехъуліэныгтээ фиіэну си гуалэщ, - жиіащ абы. КъБР-м и федеральнэ инспек-тор Васильченкэ Дмитрий къе-джащ УО-м и Президентым и полномочнэ ліыкіуэу КИФІЩ-м щыіз Чайкэ Юрий тхакіуэхм эрызактыкуигтыаз псалтым: - Урысейм и Тхакіуэхмя я эзгу-хьэныгтыхээ м я ассоциацэм и проектышхуэр зи эфіэкіыр хэзы-гьахъуэ, литературэм и Ізмал нэ-

гъахъуэ, литературэм и Іэмал на-хънбэ къэзыщ!эну иужь ит тха-к!уэ ныбжыыщ!эхэм иужь ит уза-жууухъу. Иджырейми къызэхуи-шэсащ зэпеуэхэм бжылэ щызыубыда тхакіуэхэр. Абыхэм я дежкіэ псалъэм и мыхьэнэр ин дыдэщ.

Технопогиехэм утыкур шаубыда ди зэманым литературэм хузэфок! щ!эблэр зэрагъасэ !эмал нэхъыф!хэм ящыщу къэнэну. Литературэм къалэм къабзэкіэ лъэбакъуз хэзычэ ныбжьыщіэхэм сынывохъуэхъу фи зэјущіэхэр екіуэкіыну! Хьэщіагъэкіэ сыт щыгъуи щапхъэ Къэбэр дей-Балъкъэрым щывгъэкІуэну

махуэхэр гукъинэж ирехъу! Псалъэ ират АСПИР-м и «Щіыналъэхэр къызэщіэзыу-быдэ творческэ лъэщапіэхэр» проектым и унафэщІ **Кривцовэ**

Зэхыхьэм и программэр щІэщыгъуэщ. Къапщтэмэ, ди ассо-циацэм и лэжьыгъэр зыхуэунэтlа lуэхугъуэхэм ящыщ зыщ лъэпкъ щэнхабзэхэм зегъэужьыныр дэлжаозэхэм ээг рэужрыгар зэлэжьа проектыр льэпкъыбээ хэмкіэ тхылъхэр къыдэгъэкіы-ныр. Мы гъэм дгъэлъэпіащ Гамныр. Мы гъэм дгъэлъэпlащ Гам-затов Расул илъэс бжыгъэ дахэ зэрырикъуар. Етlанэгъэ худо-гъэтіыгъуэ зэдээкlынымкіз зы проект щіагъуэ. Абы къыдэкіуэу новиковэ Ольгэ лекцэхэм къе-джэнущ художественнэ тхыгъэм зэрелэжь Ізмалхэм теухуауэ. Ещанэу къызэдгъэпэщыну Іуаху-гъэчщ Тюрахинэ Екатеринэ зэхи-гъзуава литературэ джэгукіз гъз-щізгъузныр. щІэгъуэныр.

Мы гъэм зэхүэсым и програм-Мы гъэм захузсым и програм-мэм нэхъапэкіэ хэмытауэ къы-хэдгъзхьащ телеграмм канал зэрагъэлажьэм теухуамрэ лите-ратурэ хъуэрхэмрэ. Ди литерату-рэ лъэщапізхэм ящыщ зым къы-щызэіутхащ «АСПИРин» теле-

празнукащ «Астигин» теле-грамм-каналыр. Абы щіражы-кіакіуэ и куэдщ. - жиіащ Алёнэ. КъБР-м и Тхакіуэхэм я зэгухьэ-ныгьэм и унафэщі Тхьэтьэзит Юрэ ззіущіэм теухуауэ къыхи-

гъзщащ:
- Ди республикэм АСПИР-р къызэреблэгъар Іузхугъуэф дыдяхэм ящыщщ. Ассоциацэр къызэрыунзхуам гугъ уегъщ лъэпкъ куэд зыщыпсэу Урысейм и тхакіуэхэмрэ усакіуэхэмрэ я зэфіэкіыр зэуіу хъуну. Къапштэмэ, Кавказ Ищхъэрэм и тхакіуэхэм

зыхэтщізу щізддзащ литературэ утыку дызэрыхуэныкъуэр. Щізрыщізу къыщізддззу дыте-лэжьэн хуейщ щізблэр тхылъым лэжээн хуеилц щізолэр тхыльым дедт-эхьохыным. Тхылъ еджэ, зэджам егупсыс, тепсэлъыхыыж щізджыкіакіуэ дыхуейщ. КъБР-м и ціыхубэ усакіуэ Беппаев Мутіалип АСПИР-м фіыщіз

хуищІащ илъэс кІуам Къаныкъуэ Заринэрэ Мусукаевэ Сакинатрэ я тхылъ щхьэхуэхэр къызэрыдагъэкіам папшіэ.

налшык семинархэр щекіуэ-кіащ прозэмкіэ, усыгъэмкіэ, зэ-дзэкіынымкіэ, телеграмм-канал къызэіухынымкіэ, хъуэрыбзэмкіэ.

Зэдзэкlакlуэ, Урысейм и Тха-кlуэхэм я зэгухьэныгъэм лъэпкъ литературэхэмкіэ и советым и унафэщі, Грибоедов Александр, Маяковский Владимир сымэ я саутъэтхэм я лауреат **Латынин** Валерий жеlэ: куэдым я щІыналъэм сыщыхьэ-щІэну си гуапэщ. Зи тхыгъэкІэ сцІыху тхакІуэ зыбжанэм я юби-лей Къэбэрдей-Балъкъэрым щалеи къзозридеи-валькъзрым ща-гъэлъэлізну сыпэллъя пэтми, ди жагьуз зэрыхъущи, абыхэм те-хуха хъыбар гуэри къзуакъым. Сэ къызгуројуз, тхакіуэшхуэхэр гъэлъэлізныр тізкіу ізпэдэгъэлэл щізхъуар. Нобэ зэманыр гугъущ. Ауз зыщыдгъэгъупщэнкіз Ізмал мізкъым питератугом и мыхъзлуз зыщыдгызгылицэнкі замал иізкъым литературэм и мыхьэнэр. Абы ціыхур егъасэ – аращ псори къыщежьэр.

Льэпкъ литературэхэм я фіынахамка литературэхэм я

піэхэмкіэ дызэдэгуэшэн хуейщ, тхыгъэхэр зэддээкікіэрэ. Урысыб-зэкіэ зэрадзэкі тхыгъэ нэхъыфі-хэр нэгъуэщі къэралыбзэхэмкіи хэр нэгьуэщі кьэралыозэхэмкіи щызэрадзэкіыж щыіэщ, ягу дыхьу. Къэбэрдей-Балъкъэрым тхакіуэ зэчимфізхэр иіэш, Ауэ щыхъукій, иужьрей илъэс ща-щіым къриубыдзу ахэр Урысейм щіагъузу щамыціыхуж хъуащ, Художественнэ тхылъхэр къыда-гъэкіыным къэралыр щіагъузу зэрыпымыльныхыми заранішар зэрыпымылъыжым и зэранщ ар Іуэхур хуэкІуащ щхьэж зыхуейр щыхуейм, зэрыхуейм хуэдэу къыдигъэкІыным - мылъку зиІэ дэтдиі бэківіным - мыльку зиіз дэі-хәнэми уней тхьыль тедзапізхэм я лэжьыгьэр къыщыдигъэкіы-фынущ. Аршхьэкіэ, апхуэдэ Із-малкіз дунейм къытехьэ тхы-гъзхэм псэ зыхэту къахэкіыр ма-

щіэщ. Урысейм и Тхакіуэхэм я зэгу-хьэныгъэм, Тхакіуэхэм я зэгульысыми и тхактуэхэм я зэгу-кэныгъэхм я ассоциацэм нобэ гулъытэшхээ хуещі лъэпкъ лите-ратурэхэр эздэзкіыным. Ар щхьэпэнущ, тхыгъэ нэхъыфіхэр къэралым къыщаціыхуу хъунущ, - жиіащ Латыниным. КъБР-м и радиом и унафэщі, эздээкіакіуэ Мэремкъул Ларисэ фіыщіэ хуищіащ литературэр къэгъэщіэрэщіэным, зэдзэкіы-ным, утыку къэщіыжыным елэжь ассоциацэм. - КъБР-м и Тхакіуэхэм я зэ-гухьэныгъэм, «Литературная Ка-бардино-Балкария» журналым я

бардино-Балкария» журналым я деж къыщызэјутхауэ мэлажьэ зэдзэкlакіуэхэм я ассоциацэ. Мы зэіущіэм дыщогугъ сэбэп къытхуэхъун Іэмал щіэщыгъуэхэм я щапхъэхэмкіэ. Зыр адрейм де-джэнщ, дызэрыщіэнщ, дызэдэ-лэжьэнщ! - жиіащ абы.

Лермонтов Михаил и цІэкІэ щыІэ урысей комитетым къыб-гъэдэкІыу Латыниным Кулиев Къ<u>а</u>йсын и медаль иритащ «Минги Тау» журналым и редактор нэ-хъыщхьэ **Додуев Аскэр**. Республикэм махуэ зыбжанэкlэ

щекІуэкІащ художественнэ пса-лъэм и пщІэр къэзыІэт, литера-турэм и дуней къулейм къыхэзыгъахъуэ семинар купщафіэхэр.

> ГУГЪУЭТ Заремэ Сурэтыр Къарей Элинэ трихащ.

• Щэнхабзэ

Гыгъэ лъапІэ

«1100 гравюр» фіэщыгъэм щіэт гъэлъэгъуэныгъэм и етіуанз Іыхьэр Налшык дэт Лъэпкъ музейм иджыблагъэ къыщызэ-Іуахащ. Фигу къыдогъэкІыж абы и япэ Іыхьэр Ткаченкэ Андрей и ціэр зезыхьэ Сурэтыщі гъуазджэхэмкіэ музейм тхьэмахуэ ипэ къызэрыщызэlуэхар, ауэ абы утыку къыщрахьахэр нэ

УФ-м и цІыхубэ, КъБР-м щІыхь зиІэ я сурэтыщІ, республикэм и уФ-м и цыхуоэ, къы-м щыхь зиіэ я сурэтыщі, респуоликэм и Къэрал саугъэтым и лауреат, Художествэхэмкіз Урысей Академи-ем и член-корреспондент, ЩІДАА-м и академик, Красноярск Кси-лографиемкіз щыіз школым и къызэтъэпэщакіуэ икіи и унафэщі, профессор Пащты Герман утыку кърихьар езым и лэжьы-гъэщізгэм я закъуэкъым, атіэ и гъэсэн ціыкіухэм я іздакъэщізкі гъэщізгъуэнхэми нэіуасэ дахуищіащ. Музейм и пэшхэм щыфіздза сурэтхэр Художествэхэмкіз Урысей акалемиер. Класноярск хуложествэмкіз дэт къзрал институтым.

Музейм и пэшхэм щыбріадза сурэтхэр Художествэхэмкіз Урысей академиер, Красноярск художествэмкіз дэт кърала институтым, Хворостовский Дмитрий и ціэр зэрихьзу Красноярск дэт гъуазджэхэмкіз институтым графикэм щыхуеджахэмрэ абы ізщіагъэ щызэзыгъэгъуэтахэмрэ я іздакъэщіакіщ.

КъБР-м щэнхабээмкіз и министр Къумахуэ Мухьэдин къыщыпсалъэм Пащтым фівщіз хуищіу жиіащ:

-Тхыдэм къыхэнэну Іуэхугъуэ дахэм дыхэтщ нобэ. Ар дэ нэсу къыщыдгуры узуну зэман дэкімэщ. Пащты Германрэ абы и гъзсянхэмрэ ди республикэм лэжыыгъэ 1100-рэ тыгъэ къыхуащіащи. А сурэт гупым Пащтым и ціэр фізтщыныр къезэгъыу къысщохъу. Министрым жиіащ ди республикэм ксилографием и музей щащіыну игъуэу къызэрильытэр.

шыну игъузу къызэрилъытэр. КъБР-м и Парламентым и комитетым и унафэщі **Къумал Заур-бэч** делутатхэм къабгъэдэкыу Паштым фіыщіэ хуищіащ. Абы жиіащ Пащтыми абы и гъэсэнхэми я Іэдакъэщіэкіхэр музей нэ-

хъыф)хэмрэ ц1ыху щхьэхуэхэм я коллекцэхэмрэ зэрыщахъумэр.
- «Гравюрэ 1100-рэ» ф)эщыгъэр дахэ къудейкъым, алхуэдиз лэжьыгъэ сурэтыщ1ым ди республикэм тыгъэ хуищ1ащ, -жи1ащ

лэжыстьэ суратыщным ди респуоликэм тыгъэ хуищащ, -жигащ къумалым.
Пащты Герман къызэхуэсахэм ягу къигъэкІыжащ мы гъэлъэгъуэныгъэр СуратыщІым и дунейпсо махуэм къызэрызэ!уахар. А махуэм къалъхуащ сурэтыщ Іцэры!уз Пикассо Пабло.
Сэри си гъэсэнхэри дрогушхуэ ди ІздакъэщІэкІхэр КъБР-м утыку къызэрыщитхьамкіз. Мы лэжыыгъэхэр куэд зэрыхъум къыхэкІых, музейм щ!эбгъэзэгъэну тыншу щытакъым. КъБР-м и Правительствэм, КъБР-м Щэнхабзэмкіз и министерствэм ар къызыхуэтыншэу къызэрызэрагъэпэщамкіз фіыщіз яхузощі. Сэ сыхьэзырщ мыпхуэдиз дыдэ сурэтхэмкІэ иджыри сыфхуэупсэну, жиІащ Пащтым.

ЩОМАХУЭ Залинэ

• УФСБ-м къет

Сом мелуан 770-м щ игъу

Экономикэм пыщіа щіэпхъаджагъэхэм пэщіэт Іуэхухэр ирагъэкіуэкіыу Урысей ФСБ-м и управленау КъБР-м щыіэм, КъБР-м щыіз МВД-м я лэжьакіуэхэм къызэпаудащ Мээкуу къалэм щыпсэум ээрихьэ щіэпхъаджагъэр. Ар ящыщи хабээншагъэкіэ «мылъку пирамидэ» къызэзыгъэпэщахэм. 2021 гъэм гъэпціагъэкіэ абы Къэбэрдей-Балъкъэрым щыпсэухэм яізщіихащ сом мелуан 700-м щіигъу.

КъБР-м и Налшык къалэ судым и унафэ къару зыгъуэтам илкъ иткlэ, Шерстюк К. А. къуаншэу къалъытащ УФ-м и УК-м и 210-нэ сатъям и 2-нэ Іыхьом, 159-нэ статъям и 4-нэ Іыхьэм, 174.1 статъям 4-нэ Іыхьом и «а», «б» пунктхэмкlэ икlи къызэрыгуэкl колонием щигъэкlуэну илъэситl тралъхьащ.

Наркотикхэкіхэр игъэкіыным пыщіат

КъБР-м щыіэ УФСБ-мрэ МВД-мрэ я лэжьакіуэхэм хабзэнша-гъэкіэ наркотикхэкіхэр игъэкіыным пэщіэт іуэхухэр ира-гъэкіуэкіыу къызэпаудащ Шэджэм районым щыпсэу Нэгъуей А.Х. афиянхэкіхэр игъэкіыным пыщіауэ илэжь хабзэншагъэр.

AP MЫ гъэм и щіышылэм яубыдащ икіи къыщащым къытрахащ наркотикхэкіхэу «метадон» грамм 26,57-рэ «мефедрон» грамми

КъБР-м и Прохладнэ район судым и унафэ къару зыгъуэтам ипкъ иткіэ Нэгъуей А. Х. УФ-м и УК-м и 228-нэ сатьям и 2-нэ Іыхьэм ипкъ иткlэ къуаншэу къалъытэри ягъэтlысащ. Абы илъэси 4-рэ мази 3-рэ тралъхьащ.

Зыгъэхьэзырар УАРДЭ Жантинэщ.

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымк!э Къэбэрдей-Балькъэр щіыналъэ Іузху-щіапіэм ПИ № ТУ07-00117-м щіэту ятхащ.

Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокі. (12+)

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым – 42-56-19; унафэщI-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66

Индексыр П 5894 • Тиражыр 1.617 • Заказыр №2352

ДИ ХЭЩІАПІЭР 360030, Къэбэрдей-Балькъэр Республи-кэ, Налшык къалэ, Лениным и ціэр зезыхьэ уэрам, 5, ебгъуанэ - епщіанэ къатхэр.

Газетым Іэ щытрадзар сыхьэт 18.00-рщ.

«Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ. 357600, Ставрополь край, Есэнтіыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А